

MARULIČEV PRIJEVOD GLASOVITOGA SREDNJO- VJEKOVNOG DJELA »DE IMITATIONE CHRISTI«

Priredio HRVOJE MOROVIĆ*

Počínú kńíge ivana gersona kancelira pariškoga
od naslidovanja isukarsta i od pogardjenja
tašćin se gasvitńih.

Ki nasliduje mene ne hodi u tamnosti da imati će svitlost života di gospodin. Ovo jesu riči isukarstove po kih jesmo naučeni kako imamo naslidovati život ňegov i čudi ako hoćemo da budemo istino prosvitļeni i odasvake slipote sarca oslobodjeni navlastito poni nastojanje naše razmišļati život isukarstov. Nauci isukarstovi sfe nauke svetih nadhode i tko bi imio duh otajni onde bi našao mańu. Da zgaja se da mnozi radi česta slušanja¹ evangelja malo čute sfetoga želinja, jere duh isukarstov ne imaju. Da tko hoće napuno² i savurito riči isukarstove razumiti od potribe mu jest da vas svoj život nastoi ňemu prilikovati. Ča ti prudi visoke stvari od sfetoga trojstva počitati ako ne imaš poniženja cića koga moreš biti drag trojstvu. Zaisto visoke beside ne čine človika sveta i pravedna da kripostan život čini ga bogu ugodna. Veće želim čutiti skrušenje nego zna//ti ňegovo istumačenje. Ako bi umio svu bibliu izvanka i svaka mudrih rečenja ča bi ti sve toj prudilo prez ljubavi božje i milosti. Taščina od tašćin i sfe taščina razmi boga ljubiti i ňemu samomu služití. Ovo jest svaršena mudrost po pogarjenju života potezati se na kraļestvo nebesko. Taščina poni jest blago gíbuće izkati i u ňemu ufati; taščina jošće jest pošovanja hlepiti i visoko se uznositi. Taščina jest puti pohotinja sliditi i onoj želiti cića česa paka budeš teško pedipsan. Taščina jest dug život želiti a za dobar život ne hajati. Taščina jest samo na sadańi život nastojati, a ka došasna jesu ne razviditi. Taščina jest ljubiti čano sa svakom naglostju mi-

Str. 2

Zd. svitka
Zd. Bilješka

* Popratnu bilješku i nastavak teksta donosimo u slijedećem broju.

mohodi a onamo se ne potezati gdino pribiva veselje vikofne. Čestokrat se pominati od one pritači da se ne nasićuje oko vidinja ni se napuñuje uho slušanja. Nastoj poni sartce tvoje odkinuti od ljubavi stvari vidućih i pristavi ga na stvari ne viduće jere ki nasliduju putena pohotinja ockvarniu svist duhovnu i lube božju milost.

Od ponižena poniženja samoga sebe glava II

- 3 Svaki človik po naravi svojoj³ umiti želi // da uminje prez straha božja ča prudi. Zaisto boļi jest ponižen srebar ki bogu služi nere ohol naućitelj ki za sebe ne haje gibanja nebes razgleda. Kigodi sebe dobro zna sam sebe gardi ni se naslajuje u hvale ludske. Ako bih znao svaka ka na sviti jesu a da bih ne bio u ljubavi ča bi mi prudilo polag boga, ki me hoće suditi po dili. Ustrani se od želinja zalihoga uminja jer se u tom nahodi pameti rastarkanje i himba. Ki bo vele umiu hlepe da budu viditi i zvani razumni. Mnoga poni jesu ka znati malo ali ništar prudi duši i vele nerazuman jest ki na ino nastoi nego na ono čano jest korisno duši negovi. Mnoge rići ne nasićuju dušu da dobar život pokripluje pamet i čista svist podaje veliko uzdanje u bogu. Koliko veće i boļe umiš toliko hoćeš⁴ teže biti osujen ako ne budeš svetie živiti. Ne hti' se poni uznositi od niedne hitrosti ni uminja i veće se goj u uminju tebi dano/m/. Ako se tebi vidi da mnoga znaš i zadovolje dobro razumiš ništar mañe znaj da mnogo veće stvari ke neznaš jest. Ne hti se uznositi u razumu da veće spominaj t/v/oj nerazum. Ča se hoćeš komu nadastaviti, pokle se mnogi nahode veće od tebe naućeni i veće // u zakonu umići. Ako ćeš ča prudno umiti i naućiti
- 4 se želi da si neznan i za ništar čiñen. Ovo jest vele visoko i vele prudno čtenje samoga sebe poznanje i pogarjenje samoga sebe za ništar daržati a od inih vazda dobro i visoko ćutiti velika mudrost jest i svaršenje. Ako vidiš koga oćito sagrišujući ali ka teška tvo-reći ništar mañe nimaš zato sebe boļega daržati jere neznaš koliko ćeš tarpiti u debroti. Svi smo mlohavi da ti darži da nigdor ni od tebe mlohaviji.

Od nauka istine glava III

Blaženi koga istina po sebi ući ne po prilikah ni po rićeh mimohodućih da onako kako se ima. Naše m/n/inje i naše ćućenje velekrat nas hini i malo vidi. Ča prudi velika hitrost u skrovitih i otajnih stvarih od kih nećemo biti uzročeni na sudu da ih nismo umili. Velika ludost jest da ostavivši prudna i potribna pojedmo izviditi ka su veće škodna nere korisna. Oći imamo a ne vidimo. Ka jest nam pomña od sega svitñega uminja. Komu godi rić vić-

ňa govori budet oslobodjen od mnogih sumňi. Od jedne riči svaka
 i jedno govore svaka. // I onoj jest počelo ko i govori nam. Nitkor 5
 prez ňega razumi ali pravo sudi. Komuno svaka jedno jesu u jedno
 svaka počeže i svaka u jedno vidi more mi biti stanovita sarca i s
 mirom pribivati u bogu. O istino bože učini mene jedina s tobom
 u ljubavi vikovňoj. /Grusti mi se/ velekrat mnoga činiti i slišati.
 U tebi jest sfe ča hoću i ča želim. Primuknite svi naučiteļi pri-
 muknite svaka stvorenja prid licem tvoim, meni sam ti govori.
 Koliko ki jest veće i jedinan s tobom i iz nutra veće omehčao
 toliko veće i vňše razumi⁵ jere od zgoru prima svitlost razuma.
 Čist priprost i stanovit duh ne rasia se u mnogih dilih, jer svaka
 čini na slavu božju /i/ nastoi u sebi da bude⁶ pokojan i odasvakoga
 inoga iziskovanja. Ča ti veće pakosti ali te/maučī/nego pohotinje
 sarca tvoga neukročēnoga. Dobar i bogoļuban človik dila sfoja pravo
 u sebi naredi ka vani ima stvoriti. I ona ne pritežu /ňega/ na pože-
 linje grišna prignutja da on prigne ňih na oblast pravedna razloga.
 Tko ima jaku arvaňu ner ki se usiluje dobiti s/a/moga sebe. I toj
 bi imilo biti naše dugovanje dobiti samoga sebe i svagdan biti jači
 od samoga sebe // i napridovati koliko kodi u poboļšanju. Svako 6
 svaršenje sega života ima sebi pridruženo niko nesvaršenje i svako
 razuminje naše ni prez ke godi tmasti. Poniženo samoga sebe sa-
 znanje veće stanovit put jest pojti g bogu nere duboka naučenja
 iziskanje. Nima se uzročiti uminje ali ko godi priprosto znanje
 stvari ko dobro jest u sebi prociňeno i od boga narejeno da nada-
 staviti imamo vazda dobru svist⁷ i kripcstan život. Da jere mnozi
 veće nastoje vele imati ner dobro živiti i zatoj velekrat blude i
 more biti da niedan ali vele mao plod od toga primu. O da bi toliku
 pomňu postavili iskoreniti hudcbe a usaditi kriposti kolika kladu
 zaditi pričanja u pismih nebi tolika zla i smetenja bila u puku ni
 tolika razbluda u mostirih. Zaisto kad dojde dan sudňi nećemo biti
 upi'ani ča smo činili da ča smo učinili i koliko smo dobro i lipo
 govorili da koliko smo redcveno živili. Reci mi gdi su sada svi oni
 naučiteļi i meštiri kih si dobro znao kad bihu živi i na svitu slovihu.
 Jere ňih blago družu uzdarče a ne vim spominaju li se od ňih. Za
 života svoga bihu nikoliko vijeni a sada se ništari od ňih ne govori.
 O koli naglo mimchodi // slava svita. O da bi život ňih skladan⁷
 bio sa uminjem ňih tada bi dobro bili naučili se i štili. Koliko jih
 je ki ginu cića taščēn učenja na sem svitu ki se malo haju za službu
 božju. Jere veće vole veliki biti ner poniženi zato taščēnaju u mislih
 svojih. Zaisto velik jest ki ima veliku ljubav. Zaisto velik jest ki
 u sebi maļahan jest i ništari scini visinu počtenja vrīmenoga. Zaisto
 razuman jest ki svaka zemalska haje koliko blato jedno da steče
 sebi isukarsta, i zaisto dcbro naučen jest ki čini voļu božju a voļu
 sfoju ostavļa.

Od razuma u dilih glava IIII

8 Nima se vira dati svakoj riči ni svakomu nadahnutju da razumno i dugo ima se prociniti je li po bogu. Ojmé da se velèkrat lagje zlo od drugoga viruje ner dobro kada se govori, toliko smo mlohavi. Da svaršen človik ne viruje lahko svakomu povidanju jer zna da mlohavstvo ļut/s/ko jest na zlo prignuto i u besidah popuzljivo. Velik razum jest ne biti naglu u dilih ni ukrepostiti se u uminju svomu. Tomu se pristoi ne svakoga človika ričem verovati ni ča čuje ali viruje tudje u družih uho uliti. S razumnim i // bogoļubnim človikom imaj svit išči parvo da te dobar nauči nego da tvoje namišļenje slidiš. Dobar život čini človika mudra po bogu i u mnozih naučena. Koliko ki u sebi veće bude ponižen i bogu podložan toliko hoće biti u svem razumniji i mudriji i mirniji.

Od čisla svetoga pisma glava V

Istina se ima iskati u pismih svetih a ne u lipu govorenju. Svako pismo sveto svojim duhom nima se čtiti s kim učineno jest. Imamo parvo iskati purva u pismih nego tančinu govorenja. Tako dobrovoļno imamo čtiti kńige devote i priproste kako tanke i duboke. Ne čin' da te marzi priproščina pisca ali bud' malo ali vele kńižan, da na štenje pritegni tebe ļubav prave istine. Ne išči tko je toj rekao da kako je rečeno slušaj. Ludi mimohode da istina gospodiņa tarpí u vike. Gospodin bog općeno govori nam prez osob/o/ća ļuskoga. Zališno iskanje⁹ naše velekrat nam/pača/ pakosti u štenju¹⁰ pisan kada hoćemo tanko razumiti i razabrati gdi e triba priprosto projti. Ako ćeš korist ponesti čti umiļeno priprosto virno i ne htij nastojati da si zvan naučen. Pitaj /pače/ i slišaj mućeći riči svetih i ugodne sti budite pritači starišin jere nisu rečene prez uzroka.

9 // Od nenarednih pohotinji glava VI

Kadgodí človik nik/u/ stvar prez redno hlepi tudje u sebi nepokojan bude. Ohol i skup nigdar nisu pokojni. Ubog i poniženi duha u množtvu mira pribiva. Človik ki ni još svaršeno ukrotio se često jest napastovan i dobit u stvar malu i nevidnu. Mlohav duha i kako još puten i na pohotinja prignut trudno se more sasvim odneti od poželinji zemalskih. I zato većekrat se zlovoļi kada se odneme, i lahko se rasardi ako mu tko protivi. Ako li izvarši ča želi cića griha svisti svoje boli se da je pošao za pohotinjem svojim ko ne pruđi za mir koga je iskao. Protiveći poni pohotinju na/j/de se mir sartca a ne služeći nim. Ni poni mira u sarcu človika pute-na ni u človiku ki se je dao u stvari izvanske da u človika vruća i duhovna.

Od tašća ufanja i od uznošenja kako ćeš
ukloniti se glava VII

Tašč jest ki ufanje postavlja u ludeh ali u stvorenju. Ne sramuj se inim služiti cića ljubavi isukarstove i da si viditi ubog na svitu. Ne usloni se na samoga sebe da sfe tvoje ufanje postavi u bogu. Čin' ča po sebi moreš, a // bog će pristat dobri voļi tvojoj. 10
Ne uzdaj se u tvoje uminje, ali u koga živućega hitros da pria u milost božju ki pomaga poniženim a ponizuje ki se u sebi ohole. Ne daj se u blago ako ga imaš ni u priateļih mogućih, da u bogu ki svaka prikazuje. Svarhu svega sam sebi želi dati. Ne hti' se uznositi od veličine ali lipote telesne ka malom nemoću išćeti se i ogrubi. Ne uzdarži se da si boļi od inih da ne budeš daržan huji polag boga ki zna ča je u človiku. Ne oholi se od dobrih dili jere inī jesu sudi božji a inī luskī komu velekrat neugodno jest ča je ludem ugodno. Ako u sebi ku dobrotu imaš viruj da veća jest u inih da uzdarži humiļenstva. Ne udi ti ako se svakomu podložiš da vele ti udi ako se listo jednomu nastaviš. Nepritargnut mir jest do viku poniženu a u sartcu ohologa nenavidost i rasarjenje često.

Od ukloñenja¹¹ zalihe pitomšćine VIII

Ne očituj svakomu sarce tvoje da imi dugovanje tvoje s človikom razumnim i bojućim boga. S mladimi i sa inostanci u ritko pribudi. Bogatih ne htij laskati ne hlepi da se ukažeš prid visoko poštovanim. S umiļenimi i pri//prostimi i z bogoļubnimi i kriposnimi stovariši se. S ućenimi boļšaj s nimi večaj. Ne budi pitom ženami da općeno sve dobre¹² žene bogu priporuči. Želi biti pitom z bogom samim i s angeli ñegovimi /i/ saznanja lutskoga ukloni se. Ljubav se ima nositi svim, da zaliha pitomšćina ne po/t/ribuje. Drugda se zgodi da človik neznan po dobru glasu prosine ki ništar mañe kad je na lice onima ki ga vide potamni. Mnimo drugda uzdaržati se družim ako ih združimo a učnemo veće se mrziti cića čudi naših opač/i/ne ku poznaju u nas. 11

Od posluha i podloženja gl. VIII

Vele velika stvar jest pod posluhom i pod starišinom živiti i ne biti u svojoj slobodi. Ve/ć/e sigurie jest stati u podložanju nere u starišinu. Mnogi jesu pod posluhom veće po nevoļi nego po ljubavi i oni muku¹³ imaju i u sebi marmnu i ne steku slobošćinu pameti svoje razmi ako se podlože sa svim sartcem cića boga. Proteci i simo i tamo nećeš najti pokoja nego u poniženju podloženja pod oblastju starišine. Smišlanje i prominovanje od mist' mnozih je prihinilo. Istina jest da svaki dobrovoļno dila po ćućenju svom. Od

- 12 potribe jest da drugda ostavimo // naše ćućenje cića mira dobra. Tko je razuman ki svaka napuno¹⁴ more znati. Poni ne hti' se vele uzdati u tvoje uminje da hoti' dobrovoľno slišati i ča družu ćute. Prem ako je dobro tvoje ćućenje, a ostavi ga tere družih odluku primi. Cića boga veće ti će napruditi. Jer sam velekreat slišao da je sigurie slišati i priati /svit/ ner ga dati. Jer se more zgoditi da dobro bude svakoga mninje da ne hti s družim pristati, kada razložno i potribno jest bilig jest od oholosti i tvrdoće sartca.

Od uklońenja zaliha govorenja gl. X

- Kloni se koliko moľ rogobore ľutske jer vele pakosti za razpravlenje stvari svitovnih prem ako su priprostem misalju poćitati. Vred bo se uckvarnimo obu/jati/ budemo tašćinom. Rad bih velekreat da bih bio mućao i ne našao se meu ľudmi. Da zać toko rado govorimo i meu sobom besidimo pokol u ritko prez vrijenja svisti varnemo se na mućanje. Zato toli rado govorimo jere išćemo utišiti se meu sobom po općenu govorenju i želimo ispartiti sartce utrujeno u razlikih mislih. Vele dobrovoľno govorimo i mislimo onoj ča ľubimo i želimo, ali ča ćutimo da nam je protivno. Ojme da velekreat tašće i zaman, jere ovo izvanje utišenje ne // mala škoda jest utišenja iznutarnega i boľastvenoga. Zato potribno jest boliti /se/ i moliti da vrime ne projde u praznost. Ako je dostojno i potribno govoriti ka su na prud duhofni govori. Zal obićaj i nepomńa boľšanja ali napridovanja našega uzrok jest nabľudjenja jezika našega. Ništar mańe korisno jest za napridovanje duhovno bogoľuban zgovor od stvari duhovnih navlastito gdi se zdruće u bogu jedina sartca i duha.
- 13

Od stećenja mira i źelinja napridovati gl. XI

- Mogli bismo mir imiti da bismo ne hteli se ukladati u družih rićih i dili ki ne pristojе pomńi našoj. Kako more oni dugo tarpiti u miru ki se umišuje u tuje stvari, ki prigodu išće razpraviti družih ki malo i ritko sebe razgleda i procini. Blaźeni prirosto jere mnogi mir imaju. Zać niki¹⁵ od svetih toko sfaršeni i duhovni jesu bili, jerebo su sasvim nastojali sami sebe ukrotiti oda svih zamaľskih poźelinji i zato su mogli sa svim sarcem bogu se pritisnuti se i slobodno sebi nastojati. Da mi zaisto vele vrimenujemo u svojih pohotinjih i pećalimo se od stvarih mimohodućih. I jošće u ritko svaršeno dobudemo napast listo jednoga // griha i ne podćicamo se na svagdańe napridovanje zato marzli ali mlaci ostajemo. Da bismo sami sebi svaršeno umarli i iz nuźra ne zapleteni: tada bismo mogli i boľastvena ćutiti i čagodi iskusiti od nebeskoga razmišľanja. Da sva pakost i najveća jest jere se nismo oslobodili od putenih pohotinji, i ne usilujemo se svaršeno hodit putem svetih. A kad
- 14

nam se i malo protivščine zgodi vred se pripademo ter se obranimo na ľutska utišenja. Ako bismo se usilovali kako ľudi hrabri křipko stati u arvańi, zaisto bismo pričekali¹⁶ s nebes pomoć boźju. Jere pripravan jest pomoći onih ki se arvu i u milost ńegovu uzdaju, on bo nam i provida prigode arvańe da dobudemo. Da kako budemo postavľati napridak redovništva u ova izvanska obsluženja vred će imiti konac bogoľubstvo naše. Da na kriź postavimo sikiru i očišćeni od putena pohotinja hoćemo uzdarźati pamet mirnu. Da bismo svako godišće listo jedan grih od nas iskorinili vred bismo se učinili sluge svaršeni. Da ovo velekrat inako činimo, tako da najdemo da smo boľi i čistiji bili u početak obraćenja našega ner poslia, po vele vrimenta redovništva našega. Užganje // i napridovanje naše imilo bi svagdan resti a sada je velika stvar viditi ako tko parvańe vrućine¹⁷ dilak more uzdarźati. Ako bismo i koliko godi usilovanja učinili u početak, tako pake mogli bismo slatkostju svaka obslužiti i s veseljem. Trudno jest za viki ostaviti da teže jest voľi svojoj protiviti. Da ako ne /do/budeš ćano malo i lahko jest kad ćeš nadajti ćano trudno jest? U početak protivi¹⁸ ganutju tvomu i ostavi se oda zla obićaja da nikako pomalo ne navede te na veći trud. O da bi pomislio kolik bi sebi mir, a družim radost učinio dobro se noseći, mńu da bi veće pećalan bio u duhovno napridovanje.

15

Od pruda protivščin vrimenńih gl. XII

Dobro je nam drugda da primemo ku godi teškoću i protivščinu jer tim velekrat ćlovik obraći se k pameti svojoj tako da pozna da je van baščine svoje. Dobro jest da pustimo velekrat protivne govornike i da budemo darźani ne dobri ni svaršeni prem ako dobro činimo i nastoimo toj nam velekrat prudi na poniženje i na uklońenje tašće slave. Jer tada boľe išćemo iznutarńega svidoka boga kada smo izvanka pogarjeni od ľudi i ne budu dobro virovati od // nas. Zato bi se imio ćlovik sasvim ukřipiti u bogu da mu ne bude tribi mnoga ina utišenja iskati. Kada ćlovik dobre voľe jest nevoľen i napastovan ali hudimi misli t/r/ujen kada razbere da mu je veće potřiban bog nahodeći da prez ńega niedno dobro ne more imiti ni učiniti. Kada jošće boli se uzdiše i moli za nevoľe ke pati tada mu mrazi duľe živiti, želi smart najti da se s tilo/m/ razlući a isukarstu se pridruži. Tada jošće dobro razvidi da ne more biti svaršena sloboščina ni pun mir na semu svitu.

16

Od protivinja napastom gla. XIII

Dokoli na svitu živemo ne moremo pribiti prez nevoľe i napasti. Zato u Jobu pismo jest: napast jest život ćlovićji svarhu zemľe i zato svaki bi imio biti pomľiv u napastih svojih i biti u

- molitvah, da ne da misto hinbi djavaoskoj. Djavao nigdar ne spi da obhodi išćući koga bi požro. Nitkor ni toliko svaršen i svet, da ne ćuti čagodi napasti i ne moremo prez njih bići sasvima. Ništar mañe napasti jesu ćloviku ponižene¹⁹ i prudne budi da su usione i teške da u njih se ćlovik ponizuje oćišćuje i ući. Svi sfeti prošli i
- 17 napridovali jesu po mnogih // nevoľah i napastih. A ki li nisu mogli dobro podnesti napasti odmetnici su se učinili i pomañkani /su/. Ni niedan red toliko svet i ni misto toliko ćtajno, gdi nisu napasti i protivšćine. Ni ćlovik slobodan od napastih sasvima dokle žive na svit jere višje jest ća nas napastue pokol u poželinju zaćeti jesmo. Jedna napa/s/t ali protivšćina otide a druga dojde i vazda ćemo ća godi imiti ća nam pakosti jer dobro blaženstva našega izgubismo. Mnoci išću ubignuti pri napasti, a težje²⁰ upadu u njih. Samo po bižanju ne moremo dobiti da po ustarpelju i pravom humiļenstvu budemo jaći oda sfih nepriateļ naših. Ki samo izvanke se uklańa a iz nutra ne izgubi koren malo napriduje paće harļe povrati se²¹ k nemu napasti i teže pati. Polagahto po ustarpinju i ćekanju ufanu z božjom pomoću boļe ćeš dobiti ner s twardostju svojom i zazo/v/ļe-njem.²² Velekrat svit vazmi u napasti i ne htij uslišan biti onomu ki e napastovan da utiši ga kako bi rad da sam budeš utišen. Poćetak svake hude napasti jest nestanovitstvo pameti i malo uzdanje u boga. Jer kakono brod prez timuna simo tamo bludi potisnut od
- 18 valov morskih ćako ćlovik // slab ki ostavļa svoju dobru odluku razliko jest napastovan. Ogań iskusi gvozd, a napast ćlovika pravedna. Velekrat ne znamo koliko možemo da napast skaže ća bude-mo. Od potribe jest bđiti navlastito u poćetak napasti, jerbo tada lagļe more /se/ dobiti nepriateļ kada ga ne pustimo ulisti u vrata duše naše, da tudje kako po kući budemo mu protiviti na pragu. Zato niki govori: U poćelo protiv/i/ se jere /je/ pozna likaria kada se jur zlo uhitu po dugu karzmanju. Zać parvo neg sriti pamet prip/r/osta misao pake jako smišļenje poslia naslajenje i ganutje duhovno i pristanje dila stvorenja. Tako zloćud nepriateļ polagahto svega ćlovika posede ako mu se ne protivi u parvine. I koliko se tko veće bude liniti na protivļenje toliko se najde svagdan mlo-haviji a nepriateļ protiv nemu jakši i mogućiji. Nici u poćatak obraćenja svoga teže napasti paće a nici napokon, a nici u vas život svoj jesu nevoļeni. Nici još malo jesu napastovani kako bude narejeno po mudrosti i pravdi božastvenoj, ka stanja i dostojanstva ľudska procińuje a svaka razlućuje na spasenje obranih svoih. Zato kada smo napastovani ne ostavimo ufanje da veće vruće boga molimo, da se dostoja pcmoći nas u svakoj nevoļi našoj. Ki zaisto
- 19 kako govori sveći // Paval, takovu nam će dati s napastju kripost da moći budemo podnesti. Poniženo poni duše naše pod rukom božjom u svaku napast i nevoļu, jer će shraniti i uzvisiti poniženih duha. U napastih i nevoľah iskusi se ćlovik kako jest napridovao, i u tom se najde vekše dostojanstvo, i boļe se skaže kripost. Ni velika stvar da ćlovik jest bogoļuban i vruć²³ kada ne ćuti teškoću,

da ako u vrime protivščine ustarp i podnese, moći ćemo ufati da će biti velike kriposti. Nici se velikom napastom ubranu, a u male svagdañe upadu se a to da poniženi nigdar u velicijh napastijh sami u sebi ufanje ne postave kada poznaju da su mlohavi u tolikijh malijh.

Od ukloñenja suda nerazbornoga gl. XIII

Obrati k sebi sam oči tvoji ter se čuvaj suditi družijh dila. Sudeći družijh človik zaman se trudi večekrat bludi lasno sagriši da sam sebe sudeći i prociñujući vazda prudno se trudi. Kako nam je ka stvar ugodna, tako ju sudimo da lasno izgubimo sud istinan, cića družijh ljubavi /ali navidosti/. Ako bi u bogu bila čista misal našega želinja nebismo tako toliko se smeli u protivinju ćućenja našega. Da velekrate ča godi jest unutra skriveno ali izvanka nastarto, ča nas k sebi pri//tegne. Mnozi sami sebe porazivaju u dilijh ka čine neznani. Vidit jim je još da stoje u dobru miru kada stvar gre na njih voju i sujenju. Da ako se inako zgodit ner želiu, harlo se ganu i ozlovože. Cića razlika sujenja i uminja velekrate ishodi nesklad meu prijateļi i grajani, meu redovnici i bogoļubnici. Trudno se more ostaviti stari zavičaj, i nitkor dobrovoļno se da povesti /vanka/ vidinja svoga. Ako se veće budeš uslañati na svoj razlog i mniñ/e, nego nad podloženje kriposti isukarstove kasno i ritko budeš prosvitļen, jer bog hoće da se svaršeno ñemu podložimo, i da užganom ljubavi²¹ svaki razlog nadajdemo.

Od dili po ljubavi stvorenimi. XV

Za niednu stvar /n/a sviti ni za niednoga človika ljubav ne ima se učiniti niko zlo. Da samo za korist onogaj komu je potriba, drugda se popustiti ima dobro dilo, ali na boļe zaminiti. Tako čineći ne rašćináš dobro dilo da boļim zaminuješ. Prez ljubavi iznutarne ništar ne prudi dilo izvañe, da čagodir se čini s ljubavi, još da je mala stvar i ne činena, sve je prudno. Jer veće čini gospodin bog // koliko tko čini ljubeznivo, ner koliko vele. Vele čini ki vele ljubí. Vele čini ki dobro čini. Dobro čini ki veće općenomu dobru služi ner voļi svojo/j/. Velekrate je viditi da je ljubav, a bude telesno pohotinje jere se u ritko oddaļa telesno ganutje, svoja voļa, ufanje odvraćenja hlepinje svitovne koristi. Ki istinu i svaršenu ljubav ima, u niednu stvar ne išće svoje zgodstvo, da želi da sve bude na slavu božju. Nikogar ne navidi, jer ne ljubí niedno posobno uželinje, ni hoće da se u sebi raduje, da u bogu i želiući svarhu svega da bude spasen. Nikadare dobro niko da je ñegovo govori da božje, od koga svaka dobra ishode i u kom svi sveti na konac počivaju. O, tko bi imio iskru prave ljubavi zaisto bi oćutio, da svaka zemaļska taščine jesu puna.

Od ustarpinja poma/n/kavanja družih. XVI

22 Čano človik u sebi ali u družih ispraviti ne more ima ustarpljivo podnesti, dokle bog inako naredi. Misli da more biti da je za boļe cića tvoga iskušnja i ustarpinja prez koga nisu vele činena dostojanstva naša. Ništar mañe imaš moliti za takove pakosti da se // gospodin bog dostoja pomoći ti i budeš moći dobro podnositi. Ako tko jednokrat ali dvakrat pokaran neće te slušati, ne hti se s ñim pričati, da sve pusti bogu da bude voļa ñegova i hvala u svih slugah ñegovih ki dobro umi, i zlo u dobro obrati. Nastoj biti ustarpļiv podnoseći družih pčmankan/j/a i mlohavščine, jere i u tebi mnoga jesu ka družu imaju podnositi. Ako sebe ne moreš takova učiniti kakov bi hotio da budeš, kako moreš drugoga učiniti da bude kakov želiš. Rado bismo hotili da ini budu svaršeni a sami svoja pomañkanja ne hajemo ispraviti. Hotili bismo da ini svaršeno podobre a sami podobriti nećemo. Ni nam ugodno družih slobodno prostranstvo, a ništar mañe nećemo da nam se brani ča pitamo. Družih stisnuti hoćemo zakonmi a nećemo tarpiti da mi budemo veće stisnuti. Tako se poni očituje koliko ritko iskarñega sudimo kako sami sebe. Da bi bili svi svaršeni ča bismo mogli o'd/ družih tarpiti cića boga. Da bog tako jest naredio da se učimo jedan drugoga brime podnositi jer nitkor ni prez griha, nitkor prez brimena, nitkor sebi zadovoljan, nitkor sebi zadovoljno razuman. Da od potrebe jest da meu sobom podnašamo meu sobom se tišimo, 23 neu sobom podnašamo i učimo i svistimo i bo//ļe se more znati koliko je²⁵ tko kriposti po prigodi protivščine. Takove prigode ne čine človika mlohava da skazuju ga /kakov je/.

Od kaluerskoga živļenja gl. XVII

Od potrebe jest da se naučiš u mnogih samoga sebe podbiati ako hoćeš uzdaržati s inimi mir i sklad. Ni mala s'var u mostirih i skupščinah pribivati, i onde prez tužbe živiti, i do smarti virno napridovati. Stanovito blažen jest ki ondi dobro žive, i kriposno svarši. Ako ćeš dostojno stati i boļšati, darži da si kako izgonik i gost svarhu zemļe. Počriba je da budeš smaman ļudem cića isukarsta, ako ćeš voditi život redovnički. Odića i postarganje malo ti daju, da promiñenje čudi i svaršeno ukroćenje pohotinja čini pravoga redovnika. Ki ino išče nego boga i duše svoje spasenje neće najti ner nevoļu ter bolizan i ne more do duga stati miran ki se ne usiluje biti najmañši i svim podložan. Došao si da služiš a ne da vladaš, znaš da si zvan na tarpļenje i na trud, a ne na praznovanje i na razgovaranje. Toti se poni iskušuju ļudi kako zlato u ognju. Totu nitkor ne more tarpiti, ner ki se hoće sa svim sarcem ponižiti cića boga.

Od nauka svetih otac. XVIII

// Pogledaj svetih otac nauke u kih prosviti pravo svarsenje 24
i redovništvo i poznati ćeš koliko malo jest i kako ništar čano mi
činimo. Ojmě ča će biti život naš ako ga priložimo životu njih. Sveti
i priateļi isukarstovi služili su gospodinu u gladu u žeji, u zimi,
u nagosti u raboti u trudu u bđinju i žežinih u molitvah, u svetu
razmišljanju i progoņu u tarpinju vaščin mnozih. O koli mnoge i
teške /n/evoļe patili jesu Apostoli, Mučenicu Spovidnici divci i svi
ostali ki su slidili stope isukarstove. Jere su nenavidili život svoj na
saj svit da ga budu uzdaržati u blaženstvo nebesko. O koliko tiskan
i trudan život jesu vodili sveti otci u pustiňah. Koli duge i teške
napasťi jesu tarpili, koli čestokrat jesu mučeni bili od nepriateļa.
Koliko oštra pošćenja jesu izvaršili koliko veliku voļu i vručū jesu
imali u duhovno napridovanje. Koli jaku arvaņu jesu arvali za
ukrotiti grišna pohotinja. Koliko čistu i pravu misal g bogu jesu
uzdaržali. Va dne rabotahu u noći molitvi nastojahu budi da i
rabeći ne ostavļahu se od molitve pameti. Sve vrime svoje prudno
tračihu i svako²⁶ vrime u službi viditi nīm biše kraťko i pri na-
slajenju misli stvari nebeskih i zabudihu se od // pokripljenja tes- 25
lesnoga. Stavļahu svako blago, štovanja počćenja priateļe bližike;
ništar svitovno ne žeļahu jedva potribu življenja vazmihu, boļahu
se i u potribi tilu služiti. Ubozi poni bihu zemaļskoga imanja da
vele bogati milosti i kriposti. Izvan potribovahu, da iznutra bihu
pokripleni milostju i utišenjem božjim. Svitū bihu gosti da bogu
bližni i zvani priateļi. Sami sebi se viahu kako cd ništar i semu
svitū pogarjeni, da prid licem božjim bihu vridni i obrani. U pra-
vom humiļenstvu stahu, u priprostu posluhu živļahu, u ljubavi i
ustarpinju hojahu i zato svak čas u duhu napridovahu i veliku
milost polag boga doticahu. Dani biše za nauk svim redovnikom.
i oni veće nas imaju potaknuti u dobro napridovanje nego mlacih
n.nož na olahćanje. O koliko užganje jest bilo svih redovnikov u
početak njih²⁷ sveta obraćenja i odlučjenja. Kolika devotioŋ u mo-
litvi, koliko naslidovanje u kriposti koliko velika pokora njih biše,
koliko starijih počtovanje i posluh pod zakonom reda svetoga. Svi-
dokuju tarpeći toj jošće stope njih, da su bili uz mužove sveti i // 26
svarseni ki toliko hrabro vojujući pčlaćiše svit. A sada velik jest
daržan, ki ne pristupi zapovid ki ča prima more ustarpiti. Ostinutje
i linost stanja našega, u kom toli naglo pomankamo od pravoga
užganja našega i jur nas marzi živiti cića slabosti i mlohosti. O da
bi u tebi ne zadržimalo sasvima napridovanje kriposti, ki si mnogo-
krat čtio i vidio nauke bogoļubnih.

Od rabote dobra redovnika. XIX

Život dobar redovnika ima biti narešen svako/m/ kripostju da
bude taki iznutra, kako je viditi ljudem izvanka. I dostojno vele
veće ima biti iznutra nego ča se vidi²⁸ izvanka. Jere glediteļ iznu-
tarñih naših jest bog, koga nada svjmi čtovati imamo, gdi godi se

najdemo i hoditi čisti kako angeli prid licem negovim. Svagdan imamo ponoviti odlučjenje naše i potaknuti sami sebe na užganje bogolubstva, kakono da bismo danas došli na službu i reći pomozime gospodine bože moj u dobru odlučjenju i u svetoj službi tvojoj i daj meni danas svaršeno početi jer doslu ništar nisam učinio. Po od/1/uci napridovanja našega triba je veliku pomnu imiti onomu ki će bojšati, jer ako oni // ki močno odluči velekrat pomanka ča će učiniti ki slabo i ritko odlučuje. Razlicimi načini zgaja se ostavljenje odlučjenja našega, i lahko pristanje tega duhovnoga ne mine prez ke godi škode. Pravdenih odluka pria se u milosti božjoj uzdarži nego u njih razumi i česagodi se primu, primu se u nemu samomu uzdajuči. Jerbo človik odlučuje a bog razrejuje i ni u oblast človika dobar put negov a prez milosti božje. Ako se kada popusti dilo obiknuto cića milosardja i koristi iskarńega lahko se opet povratiti more. Da ako cića linosti sarca i nepomńe lahko se ostavi, i toj budeš ćutiti da ti e grišno i škodno. Usilujmo se koliko moremo li još ćemo u mnogih lahko pomaknuti. Nišvar mańe uzdanje tribi čagodi stanovito odlučiti a navlastito čano mańe nam priča. Izvańa naša i znutarńa jednako imamo iskati i narediti jer oboja potribna jesu na bojšanje. Ako ne moreš svak čas razabrati sam sebe, a ti daj čagodi i najmańe jednoč na dan a to sjutra a/li/večer. U jutro odluči, u večer priberi ćudi a toj, kakov si bio danas u govorenju u dila u pomišljenju jer more biti da si u tom višekrat vra//žio boga i iskarńega. Oružaj se kako vojnik protiv zlobam djavaoskim. Usteđni garlo i svako ganutje telesno hoćeš lagle obladati. Nigdar sasvim ne praznuj da vazda ali ští ali piši ali molí ali misli ali čagod za općenu korist teži. Telesne rabote s razborom se imaju činiti i ne ... u ne svak jednako. Ka nisu općena nimaju se vanka skazivati jer posebna dila slobodnie se dilaju otajno. Ništar mańe čuvaj se da i u općena dila ne budeš lin, i u oscbna nagao, dokle svaršeno ne ispuniš i virno ča si dužan i ča ti e zapovieno. I ako ti ostane vrimenta vrati se k sebi kako se pristoi devotioni tvojoj. Ne mogu svi imiti jednu rabotu da inu ovi, a inu oni; kako se komu pristoi i kako je kad vrijeme, jer ino se rabi u blagdan, a ino u dan težatini, od inoga potribu imamo u vrime napasti, a inoga kada smo zlovońni a ino kada smo veseli u gospodinu. U poglavite blagdane ponoviti se imaju dobra dila i vruće pitati pomoći Svetih. Od blagdana do blagdana odlučiti imamo kako bismo sada hotili pojti sega svita i dojtí na blagdan vikovńi. Zato se pečaono imamo pripraviti u sveto vrime i veće pomńivo i sveto živiti i svako obsluženje tiskńe uzdaržati // kakono ki ćemo vred priati plaću od boga truda našega. Akoli se produži rok plaće tada mislimo da se nismo zadovoljno pripravili i da smo još nedostojni slave kako se skazati u nas po vrime odlučeno i nastojmo da se boļe pripravimo na priminutje. Govori luka evangelista: Blaženi sluga koga kada dojde gospodin najde boleći. U isto govoru vam svarhu svakoga dobra narediti će nega.

Od ljubavi samostanja i mučanja. XX

Išći podobno vrime u kom nastoiš sebe i čestokrat misli dare božje. Ostavi tančine. Takova pisma čti ka ti daju veće skrišenja ner ušiu naslajenja. Ako se odnemeš od zališna govorenja i praznovita zavojenja i od slišanja novitšćin i glasov najti ćeš vrime zadovoljno i podobno za nastojanje u svetih mislih. Izvarsni od Svetih družbu ľutsku odbigavahu i iskahu na samu bogu živiti. Reče niki kolikokrat sam bio meu ľudmi varnuo sam se človik manjši. To zaisto velekrat kušamo kad meu sobom se razgovaramo. Lagle jest sasvima mučati nere ne sagrišiti u besidah i nere vanka moći se učuvati. Ki poni oduči na iznutarňa i duhovna dobra dojtii od potrebe mu je sa isusom // ukloniti se mnoštva. Nitkor se slobodno ne ukaže ner ki se dobrovoľno krie. Nitkor slobodno starišuje ner ki dobrovoľno mlajšuje, nitkor slobodno zapovida ner ki se je naučio dobrovoľno biti poslušan. Nitkor se slobodno veseli ner ki ima sviđstvo dobre svisti. Nitkor slobodno govori ner ki dobrovoľno muči. Ništar maňe vazda svetih slobošćina puna jest straha božja. Nisu zaťo bili maňe pomľivi ali poniženi u sebi jer su svitli velicimi čudesi i milostju. Da hudobnih slobošćina od hoholie i ponošenja izhodi i na konac najde se prihiňena.²⁹ Nigdar ne obitaj sam sebi slobod na semuj svitu bud da si viditi vele dobar mostirňak, ali vele bogoľuban pustiňak. Velekrat oni ki su boľši daržani od ľudi teže su sobom travili cića velika uzdanja. I zato mnogim veće prudi da nisu sasvima prez napasti da da su velekrat arvani, da ne budu zaliho slobodni da se nikoko ne uzdaju u oholosti i da ne budu harli na vrimeňe zabave. O ki bi nigdar ne iskao mimohoduće veselje, ki bi nigdar ne zahodio u svitju koliko bi dobro svist uzdaržao. O tko bi odvargao svaku tašću pomňu a samo mislio spasena i božastvena i postavio u bogu sve ufanje svoje koliko bi velik mir i pokoj uživao. Nitkor ni dostojan ne//beskoga naslajenja ner ki pomľivo bude nastojao u sveto/m/ skrušenju. Ako se hoćeš do sarca skrušiti ulizi u stan pameti tvoje i iznemi svaku misao svitovnu kakono pisano jest: U stanih vaših skrušite se. U čeli hoćeš najti ča vanka čele velekrat izgubiš. Čele običaj sladi a odhojenje studi sartce. Ako u početak obraćanja tvoga budeš u űoj rado pribivati i čuvat ju, biti će paka tebi ľubezniva priateľica i radosno utišenje. U mučanje i pokoj napriduje duša bogoľubna i uči se otajna od pisam. Onda nahodi potoke suz' kimi svaku³⁰ noć opere se i očisti, da bude toko bolizni stvoriteľu svomu koliko daľe odlučen žive od svake pomňe svitovne. Tko se poni odiľa od znanac i priateľ približat će se k němu bog s angeli svoimi. Boľe se je kriti i svoje stvari činiti ner za se nepomňeći čudesa činiti. Pohvaľeno je redovnu človiku u ritko vanka hoditi čuvat se da je vidin još ne htiti ľudi viditi. Ča želiš viditi stvar ku ni potreba imiti. Mimohodi svit i poželinje űegovo. Pritežu pohotinja telesna na šetňu, da kada mine vrime ča ponese nere težinu svisti, rastarkanje pameti? Veselo po-

30

31

32 šastje velekrat stvori zlovoľno vraćanje i veseo večer dovede žalosno jutro. Tako svaka putena radost milosno ulize, da na konac // uji i umori. Ča moreš hdi³¹ viditi, ča ovdi vidiš. Eto ti nebo i svi elementi, jer od njih svaka jesu stvorena. Ča moreš nigdi viditi, ča dugo moreš pod suncem tarpići. Mniš more biti da će/š/ se nasititi a neć' moći. Da bi svaka ka su na sem svitu vidio ča bi bilo ner tašće vidinje. Uzdvigni oči tvoje g bogu u visinah i moli za grihe tvoje i nepomñe. Ostavi taščine taščim, a ti nastoj onim dilom ke ti e zapovidio bog. Zatvori o sebi vrata tvoja i prizovi k sebi isusa poľubľenoga tvoga. Pribudi s ñim u čeli, jer indi tolik mir /nećeš najti/. Da bi ne bio izlizao i ništar od glasov ne slišao boľe bi bio tarpio u dobru miru, da jer se velekrat nasladiš čagodi novo slišati od potrebe jest da patiš ko godi smućenje sartca.

Od skrušenja sartca g. XXI

Ako hoćeš u dobro napridovati uzdarži se u strahu boľžu ne htij biti velike slobodi da pod pokorom stisni sva ćućenja tvoja i ne stav' se u niko nepristalo veselje. Pridaj se na skrušenje sartca i najti ćeš bogoľubstvo. Skrušenje mnoga dobra podaje, ka zgubľuje nepodobno žaljenje. Čudno jest da se nigdar ćlovik rado veseli u saj život ki razmišľuje i prociñuje da je vanka svoje baščice ča jest 33 Kraljestvo nebesko, i da je u toliku travľenju duše // svoje. Čića lahkosti pameći i nepomñe pomankañe naših ne ćutimo bolizan duše naše da velekrat tašće se smiemo, kada bismo dostojno imili plakati. Ni prava slobošćina ni dobro veselje nego u strahu boľžjem z dobrom svistju. Blaženi ki more odvarći svaki uzrok rastarkanja, i skupiti sam sebe u jedinstvo sveta skrušenja. Blaženi ki se obnevidi svake stvari ka more ockvarñiti svist ñegovu da oćešćati. Muľko se arvi objaći se objaćen dobiva. Ako ti naučiš se ľudi ostavľati, oni će tebe ostaviti ćiniti stvari tvoje. Ne priteži k sebi stvari ali ćiñenja ľuja ni se uplitaj u dila družih. Vazda parvo³² imaj var svarhu sebe, i osobojnim zakonom naući sam sebe više svih drazih tvojih. Ako ne imaš ki ti zgajaju ne htí se za to zlovoľiti da toj ti budi teško da se ne nosiš vele dobro ni razumno, kako bi se podobalo boľžjem služi živiti i bogoľubnu redovniku. Velekrat je vele prudno i siguro da ćlovik ne ima mnoga utišenja na saj život telesnim zakonom, navlastito da ne ima blaga koga ako poželimo sami krivi jesmo jere ne išćemo skrušenje sartca i ne odvaržemo se sasvima segasvitñe taščine. Sazna/j/ se da si nedostojan boľžjega utišenja da parvo dostojan mnoge nevoľe. Kad ćlovik svaršeno jest 34 skrušen tada mu težak i gorak // na saj svit. Dobar ćlovik najde zadovoljan uzrok boliti se i plakati. Jer ali sebe razmisli ali iskarñega procini pozna da niktov ovdi ne žive prez nevoľe. I koliko tiskñe sam sebe razvidi i toko se na sve boli. Uzroci dostojne bolizni i iznutarñega jesu grisi i hudobe naše u kih tako umotani ležimo da u ritko nebeska moremo misliti. Da bi češće mislio od smarti

tvoje, ner od produženja života tvoga nie sumňa da nebi ćeščekrat sam sebe ispravio. Ako bi još muke ke su u paklu ali u pargatoriu sarčeno procinio mňu da bi dobrovoľno podnesao bolizan i trud i niedne teškoće nebi se bojao. Da jer rad³³ takova do sartca ne dohode, a lahčine li još ľubimo zatoj studeni i vele lini dohodimo. Jest uboštvu duha kada se rado tuži nevoľno tilo. Moli se poni humiľeno gospodinu da ti da duh skrušenja i s prorokom reci: Napitaj mene gospodine kruha od suz' i pitje daj meni u suzah po miri.

Od razmišľanja človič/je/g neb/o/štva.

Nebog jesi gdi godi budeš i kamo godi se obratiš razmi ako se g bogu obratiš. Ča se smučuješ da ti ne napriduješ kako bi hotio i kako želiš. Tko je taj ki svaka ima po svojo/j/ voli? Ni ja ni ti ni človik svarhu zemľe. Nitkor ni // na svit prez ke godi nevoľe ali utiske prem da je kraľ ili papa. Tko jest ki boľe ima. Zaisto kino cića boga veće more ustarpiti. Govore mnozi mlohavi i nejaci: Evo koliko dobro živľenje ima oni človik, koli e bogat, koli e moguć koli e uzvišen koli e veličan koli lip. Da pogledajdir nebeska dobra ter ćeš viditi koliko ondi zemaľska ništar nisu. Koliko su vele nestanovita i vele teška, jer nigdar nisu uzdaržana prez pečali i straha. Ni blaženstvo človičje imiti obilje vrimenje, da zadovolna jest prav sridňa. U isto neboštvo jest život svarhu zemľe. Koliko človik hotit bude biti veće duševan toliko mu sagdaňi život veće gorak, jere čistie čuti i taňe vidi pomaňkanje stanja človičaskoga. Jer jisti i piti i bditi i ostalim potribam telesnim biti podľužnu zaisto veliko nebožje jest i nevoľa človiku duševnu, ki bi dobrovoľno rad biti slobodan i odrišen od svakoga griha. Vele bo utisnut jest človik potribami telesnimi na saj svit. Zato prorok bogoľubno moli, da bi kako od toga oslobojen govoreći: Od potrib mojih izbavi mene gospodine. Da jao onim ki ne poznavaju svoje neboštvo i veće jao onim ki ľube ovoj neboštvo i život gibući. Jer nici toliko draguju saj život budi da jedva s trudom imiu ča im je potribno da // ako bi mogli vazda ovdí živiti, ništar nebi pomňili za kraľevstvo božje. O smamni i nevirni sartca ki toli duboko u zemľi leže da ništar ne čute nego zemaľska. Da nebozi jošće li na konac poznati, koliko nevidno i ništar jest ča su ľubili. Da sveti božji i svi sarčeni priateľi isukarstovi nisu gledali ča je puti ugodno ni ča je svitu drago, da sve ufanje nňh i pomňa jest bila u želinje dobra vikomňega. Sve hlepinje nňh biše u blaženstvo tarpeće i ne viduće da ne budu pritegnuti visoko za ľubav stvarih vidućih. Ne hti' moj brate izgubiti uzdanje napridovanja u dilih duhovnih doklu imaš vrime i hip. Nač ćeš oddiľati odluku tvoju? Zdvigni se i sada počni i reci: Sad je vrime dilovati, sada je vrime arvati, sada je podobno vrime ispraviti se. Kada zlo patiš ter si nevoľan tad je vrime dostojati. Triba ti e projti po ognu i po vodi

parvo ner dojdeš u pokoj. Ako sam sebi silu ne budeš činiti napast neć' dobiti. Dokle ovo tilo mlobno nosimo, ne moremo biti prez dobiti griha ni živiti prez utiske i bolizni. Radi bismo imiti pokoj oda svake nevoļe, da jer po sgrišenju izgubismo pravdu izgubismo i pravo blaženstvo. Zato nam je od potrebe daržati ustarpinje i čekati³⁴ milosardje božje // dokle mimojde nevoļa ovaj i umarlie zamini se umarliem. O kolika je slabost' človičja ka je vazda prig-nuta na zlo. Danas ispovidaš grihe tvoje a sjutra opet činiš od česa si se ispovidao. Sada odlučiš čuvati se, a tudje upadeš u grih kako da bi ništar ne odlučio. Dostojno poni sebe poniziti moremo i nig-dar neću³⁵ velekrat činiti od sebe cinu jer smo toko mlohavi i ne-stanoviti. Vred jošće more se izgubiti po nepomñu čano s velicinu trudom jedva budemo doteći po milosti. Da ča će biti od nas paka na konac pokol stinemo toko rano? Teško nam ako tako hoćemo se ganuti na pokoj kako da bismo jur bili u slobodi i u miru a gdi jošće ne vidi se ni bilig prave svetiñe u našem ževļenju. Dobro bi od potrebe da bismo opet učeni kako dobri novci u svaršenih za-konih, ako bi bilo ko ufanje da ćemo kad poboļšati i veće duhovno napridovati.

Od misļenja smarti gl. XXIII

Vele vred ti će se zgoditi ovaj stvar nigdir meu tim kako se nosiš. Danaska je človik a za jutra ni. I kada odnesen bude s očiu vred odtide s pameti. O stupoča i tvrdoča sartca človičjega da samo sadaña smišļa a ka će // biti ne prividi. Tako bi se imio nositi u svakom dila i misli kako da bi tudje hoćio umriti. Da bi dobro svist imio nebi se vele bojao smarti. Boļe bi čuvat se od grihov ner se uklon/i/ti smarti. Ako danas nis' pripravan kako ćeš biti zjutra? Zjutrašni dan nie stanovit a ča znaš hoćeš li ga priživiti. Ojmé da dug život ne znamo da ne boļša vazda da većeokrat veće umnoža u grisih. O da bismo daj jedan dan dobro priživili na svitu Mnozi godišća broje službe svoje, a velekrat je u ñih mala prud poboļšanja. Ako je strahotno umriti more bit je veće travaļno duļe živiti. Blaženi ki dan smarti svoje vazda ima prid očima i svagdan se pripravļa na umartje. Ako si kada vidio človika mrući misli da je i tebi pojti onim putem. Kad bude jutro misli da more biti nečeš noći stignuti. A kad bude večer ne budi toko smin da se obitaš doseći jutro. Vazda poni budi pripravan, ter tako živi da te nigdar ne najde smart nepripravna. Mnozi naglo i iznevarhe umru jer u vrime u ko ne mniš, dojde sin člov/i/časki. Kad ono napo-konje vrime dojde vele ćeš inu misao imiti od svega života tvoga mimošasnoga i vele ćeš se boliti da si bio nepomñiv i lin. Koliko je blažen i razuman ki se usiluje da takov bude za života. Kakov bi se rad najti na smart jer će podati veliko uzdanje dobre smarti svaršeno svita pogarjenje i vruće željinje boļsanja u kripostih i ļu-bav // nauka i trud pokore, i harlost posluha i odvarženje samoga

sebe i ustarpinje svake nevoļe za ļubav isukarstovu. Mnoga dobra moreš uĉiniti dokle si zdrav da kada se ponemoreš, ne vim ĉa ĉeš moći uĉiniti. Malo jih je ki se isprave po nemoći. Tako i ki vele putuju, u ritko se svetuju. Ne hti' se usloniti na priateļe i bliźne i ne hti' prodiļati spasenje tvoje do vrimena, jer ĉe te parvo ļudi zabit ner ti se mni. Boļe sada u vrime providiti i kogodi dobro spridu poslati, ner u družih pomoć uzdati. Ako nisi sada peĉalan sam za se tko ĉe pak biti peĉalan za te? Sad je vrime velike vridnosti. Ojme da ga neprudno tratiš u kom bi mogao dostojan se uĉiniti žīvota viĉnega. Dojti ĉe vrime kada budeš želiti da bi ti dopušĉen jedan dan ali jedna ura u koj bi se poboļšao a ne vim hoć' li u moći opraviti. Evo pridragi od kolike pogibili moreš se osloboditi kolika straha izbaviti ako vazda budeš u strahu i zamišļen u smarti. Nastoj sada tako žīviti da moći budeš u vrime smarti veće veseliti se nere se bojati. Uĉi se sada umriti svitu da tada počneš živit Isukarstu. Uĉi se sad svaka ostaviti i pogarditi da tada moći budeš slobodno pojti ka isukarstu. Trudi sada tilo tvoje u pokori da budeš moći tada imiti stanovito ufanje. O prezpametniĉe ĉa misliš da dugo živeš // pokol nisi stanovit da ni današni dan priživeš. Koliko jih je prihiñeno i kad ne mñahu jesu se s tilom razdilili. Kolikrat si slišao govoreći, on ubjen bi, oni se utopi oni s visoka paļši proli možjane, on jidući okrepeni se, on šaleć konac uĉini. On pogibe u oĝnu, on od oruźja, on od kuge, on od razbojnikov. A tako svih konac smart jest i kakono osin mimohodi ĉloviĉji život. Tko ĉe se po tvojoj smarti spomenuti od tebe. Tkoli ĉe moliti za te. Ćini ĉini sad moj dragi ĉagodi moreš jer neznaš kada ĉeš umriti i umarvši neznaš ĉa ti ĉe se zgoditi. Dokle vrime imaš kupi blago neskonĉano. Ništar ne misli ner spasenje tvoje za ništar ne pomni ner za boźastvena. Ćtujući sada svetih boźjih dobudi sebi priateļe i njih dila nasliduj da kad pomakneš s ovogaj svita primut tebe u vikomña pribivališĉa. Uzdarži se kako puťnik i gost svarhu zemļe, koga ne tiĉe dugovanje sega svitne. Uzdarži sartce slobodno gori g bogu uzvišeno jer nimaš ovde grada tarpeća. Onamo molitve i uzdahe svagdanje sa suzami odpra/v/ļaj da duša tvoja po smarti bude dostojna blagovito priti gori g bogu.

Od suda i od muk grišnikov gl. XXIII

U svaku stvar gledaj konac i da ĉeš prid pravdenim sucem stati pokol ñemu niš'ar ni otajno. Ki se ne more utoliti darmi // ni spriĉati spriĉanjem da ki ĉe po pravoj pravdi suditi. O nevoļni i pomamni grišniĉe ĉa ĉeš odgovoriti bogu ki svaka zla tvoja zna pokle se velekpat bojiš prid licem ĉlovika rasarjena? Zaĉ se ne pripraviš ka dnevnu³⁶ sudñemu kada se nitkor ne moći bude družim zasloniti ali ohraniti da svaki bude sam sebi zadovoljeno brime. Sada tvoj trud jest prudan, plaĉ priat uzdah uslišan, bolizan pla-

ć/e/na i čis'ljiva. Veliko i spaseno očišćenje ima človik ustarpļiv
 ki prijimļučī prirok veće se boi od griha tujega ner od svoga pri-
 roka ki se dobrovoļno moli za svoje protivnike i od sartca prašća
 ča mu tko sagriši ki ne karzma priati prošćenje od družih ki lagle
 miluje nego se sardi ki velekrat čini silu sam sebi i usiluje se pod-
 ložiti duhu dobru tilo svoje. Boļe je sad očistiti se od grihov, i
 ostaviti nepravde, nego ih hraniti da budu očišćeni paka u par-
 gatoriu. Zais'to sami sobom hinimo po prezrednoj ljubavi ku nosimo
 puti našoj. Ka će ino ogañ ovi žgati ner grihe tvoje? Koliko veće
 sada sam sebe šćediš i puti zgajaš toliko ćeš posli teže plakati i
 veće darf podnesti na ogañ. U čem človik veće bude sagrišio, u
 onom će biti teže pedipsan, ondi te biti lini pobadani osti ognenimi,
 a žarlcī biti te mučeni velici/m/ gladom i žajom. Ondi oni ki su u
 42 nečistoći putenoj stali i naslajenja // segasvitña naslidovali hote
 biti zalivani vrilim paklom i smardecim sumporom, a zavidļivi
 kakono mameni psi hoće viati. Niedan grih neće biti, ki neće svoju
 posobñu muku patiti. Ondi oholi biti će napuñeni svakoga smu-
 čenja. A skupi velicim uboštvom biti te pritšnuti. Ondi će biti
 teža jedna ura u mucī ner bi ovdi sto liti u najvećšoj pokori. Ondi
 ni niednoga počinutja osujenim ni utišenja: da i ovdi kadgodi počī-
 nemo od truda i uživamo utihu priateļ. Budi sada pečalan i bolizniv
 za grihe svoje da na sudñi dan budeš slobodan z blaženimi. Jer
 će tada pravedni statī s velikim s'anovištom protiv onim ki jih su
 nevoļili i tlačili. Tada će slobodno pojti da bude sujen ki se sada
 humiļeno podklada sudom ļutskim. Tada će veliko ufanje imiti ubogi
 i poniženi³⁷ a odas/v/uda će trepiti oholi. Tada će se poznati da je
 bio razuman na saj svit ki e ne hajao biti daržan smaman i pogarjen
 za ljubav isukarstovu. Tada će biti ugodna svaka nevoļa dobrovoļno
 tarpina, a svaka nepravda zatšnuti će usta svoja. Tada će se vese-
 liti svaki duševan, a plakati će svaki ne duševan. Tada će se veće
 radovati svaka put pokorna i trujena, ner da bi vazda hrañena u
 svakih raskošah. Tada će se svitliti ruho poniženo a potamniti će
 43 svita plemenita. Tada će biti veće hvaļena // kuća ubogoga ner
 zlata polača bogatoga. Tada će veće prudići stanovito ustarpinje
 nego semogućstvo segaj svita. Tada će više biti uzvišen priprost
 posluh ner niedan svitovni razum. Tada će veće slaćiti čista i dobra
 svist, ner svih naučenih kñiga. Tad će vridnie biti pogarjenje blaga
 ner niedno imanje zemļsko. Tada ćeš veće utišen biti za humiļenu
 molitvu, ner za raskošnu piću. Tada ćeš veće se radovati cića ob-
 služenja i mučanja, ner cića duga govorenja. Tada će ti veće vaļati
 sveta dila, ner beside mnoge i lipe. Tada će ugodniji biti tiskan
 život i velika pokora. ner niedno naslajenje zemaļsko. Uči se sada
 u malo tarpiti da se tada moći budeš od velike teškoće ukloniti.
 Ovdi najpri iskusi, ča bi poslia tamo mogal patiti. Da ako sada malo
 brimena ne moreš podnesti, kako ćeš tada moći vikovne muke
 tarpiti. Ako si sada neustarpļiv u malo bolizni ali truda, ča ćeš
 učiniti u gorkom paklu? Evo zaisto ne moreš dvoje³⁸ veselje imiti,

naslajevati se ovdí na svít a paka kraļevati sa isukarstom na nebi. Da bi do danas vazda živio u časti i u naslajenju ča bi ti sve toj prudilo da bi ti sada tribi umriti? Svaka su poni taščina, razmi boga ljubiti i nemu samomu služiti. Jer kino sa svím sarcem boga ljubí ne boi se ni smarti ni // muke ni suda ni pakla. Jer svaršena ljubav slobodno pristupljenje g bogu čini. Da koga još slači grihovati, ni čudno da se straši smarti i suda. Dali dobro je ako te jošće ljubav oda zla ne stavļa da strah pakleni da te ustavi. Tkoli strah božji za sobom meće neće moći u dobru dilu dugo tarpiti da pria će se upasti u zamku djavaosku. 44

Od hoteća ispravljena svega života
našega. /Gl. XXV/

Budi bdeći i nastojliv u službi božjoj i misli čestokrat nač si prišao i nač si svít ostavio. Nisi li zatoj da budeš bogu živiti i da se učiniš človik duševan? Poni se vruće poteži na boļšanje jere ćeš vred priati plaću truda tvoga ni će tada veće biti u kotaru tvomu strah ali bolizan. Malo se sada potrudi ter ćeš paka najti velik pokoj i vikomne veselje. Ako ti pristogiš viran i vruć³⁹ u dobrih dilih prez sumne gospodin bog hoće t' biti viran i obilan u plaći. Imaš uzdaržati dobro ufanje da ćeš dojtí na dobitje, dali ni triba ne bojati se da se ne daš linosti ali oholosti. Jer kad niki li brižan meu strahom i ufanjem staše tere se nigda pun bolizni u carqui pri oltarom prostri na molitvi ovo ja misliti govoreći: O da bi mi znati hoću li još napridovati i tudje iznutra // sliša božastvenu odgovor. Da bi to znao ča bi učinio? Učini sada ča bi hotio tada učiniti, ter ćeš dobro biti ufan. I tudje utišen i pokriplen postavi se u voļi božjoj i ne bud' veće u takovi brizi smeten. I ne hti' pečano iziskovati da bi znao ča mu je biti, da veće poča iziskovati ča jest voļa božja dobrovoļna i svaršena na svaka dobra dila i poštenje i /i/zvaršenje. Ufaj u bogu i čini dobrotu govori prorok i pribivaj na zemļi i hranen ćeš biti u ne raskošah. Jedna stvar jest ka mnozih očeže od napridovanja i vruća boļšanja bojazan truda ali teškoća arvañe. Stanovito oni liše inih napriduju u kripost, ki se usiluju tako dobiti svaka ka su teža i protivna. Jer totu človik veće pruda čini i dostojan⁴⁰ veće obilje milosti gdino veće sam sebe dobude i ukroti u duhu. Da nimaju svi jednaku moć da dobudu i umru sviu. Ništar mañe nastojliv arvač hrabrie će biti u napridovanje prem da veće protifšćin ima ner drugi dobrovac, dali mañe će vruć biti u kriposti. Dvi poni stvare navlastito na veliko poboļšanje prude a to kripko se odneti od onoga nač te put hudobno priteže i vruće nastoji na dobro hotinje veće potribno. Jošće pečali da se ukloniš onoga čano ti je velekrat u družih neugodno bilo. // Svagdi primi napridak tvoj i ako dobar nauk vidiš ali slišaš potakni sartce tvoje da ga nasliduješ. Da ako ča nepodobno vidiš čuvaj se da toj i ti ne činiš, akoli si kada učinio, tudje nastoj ispraviti se. 46

Kakono oko tvoje inih zamira, tako i ti od inih jesi zamiran. Koliko veselo i slatko jest viditi bratju vruću i bogoľubnu dobrostivu do-
 broučnu. Kako zlovoľno i teško jest viditi onih ki prezredno hode,
 ki ne dilaju dilo na ko su zvaní. Koliko škodno jest ne hajati odluku
 zvanja svoga i prignati voľu na ono ča t' ni dopušćeno. Spominaj
 se odlučjenja koje si priao i u misao tvoju postavi prilíku propetoga.
 Dobro se imaš sramovati pogledavši život isukarstov, jer jošće nisi
 se usilovao k ňemu se prilíkovati, budi da si velekreat bio u putu
 božjem. Redovnik ki se nastojľivo i duševno trudi u razmišľanje
 prisvetoga života i muke gospodiňe, ondi hoće sebi najti svaka
 prudna i potribna, ni mu je tribi da liše isusa ča boľe išće. Oh da
 bi⁴¹ isus propeti u sartcu našem ulizao koliko vred i zdovoľno
 bismo bili naućeni. Redovan i bogoľuban svaka dobro podnosi i
 prima čagodi mu je zapovi/e/no. Da redovnik nepomľiv i ostinuo
 ima utisku svarhu utiske, i sa svake strane pati nevoľu, je/r/ nima
 47 utišenja iznutarňega i izvaně iskati braňeno mu je. Redovnik ki //
 vanka zakona žive visi na padenju. Ki prostraniji red i lagľi išće
 vazda će u tisknoći biti, jer mu će vazda marzati se i ovo i ono.
 Kako čine ini mnosi redovnici ki su stisnuti vele pod zakonom
 zatvorenja. U ritko izajdu, po se žívu, uboga jídu, priprosto se odíu,
 vele rabotaju, malo govore, dugo bde, rano se ustaju, molítve pro-
 dužuju, častokrat čtu, i svaki svoj zakon ...⁴² Pogledaj kartuzine
 cistersine i razlika reda kalujerov i kalujeric kako svaku noć dvižu
 se da hvale boga. I zato grub/o/ jest da se ti liniš u takovu svetu
 dilu gdi toliko mnoštvo redovnikov počne slaviti. O da bi ništar ino
 ne bilo potribno číniti, ner gospodina boga našega svim sarcem i
 ustmi hvaliti. O da bi ti nigdar ne bilo potribno jísti ni píti, ni
 spatí, ner da bi vazda mogao boga hvaliti i samo nastojati duhovnoj
 raboti. Tada bi vele veće blažen bio nere si sada, puti koliko po-
 tribno jest služeći. A da bi ne bile one potrebe da samo duhovna
 duše pokripljenja, kih ojme u ritko okušamo. Kada človik na to
 dojde da od niednoga stvorenja ne išće svoje utišenje tada mu
 gospodin bog počne slačiti svaršeno, tada će jošće dobrovoľno biti
 48 čagod mu se zgodí. Tada ni za vele neće se veseliti ni za malo
 žalostíti, da postavít će se u bogu cilovito // i smino ki e ňemu
 sve u svem, komu zaisto ništar ne gíne ni more da svaka ňemu žívu
 i svaka prez karzmanja ňemu služe. Spomeni se vazda od konca,
 i da se ne povraća vrime ko se izgubi. Prez pečali i nastojanja
 nigdar nećeš steći kripost. Ako počneš stíniti početi ćeš zlo ímiti.
 Da ako se postaviš u vrućinu najti ćeš velik mir i očutíti ćeš lagľi
 trud cíca milostí božje i kripostí ľubve. Človik vruć i pomľiv na
 sve je pripravan. Veći trud jest protivíti grihom i pohotinju nere
 se potíti u raboti telesnoj. Ki se ne uklaňa malim grihom polahko
 spuzuje na vekše. Vazda će/š/ se večer radovati ako dan potratíš
 prudno. Bdi sam svarhu sebe i čagodi bude od inoga lí ne zapusti
 sam sebe. Toliko ćeš boľšati koliko veću sílu učíníš sam sebi.

Svaršenje parvoga libra.

BILJEŠKE

1. Stoji: slusenia; 2. napuni; 3. suoim; 4. hochiet; 5. razumni; 6. budeš;
7. suisti; 8. slunidan. U latinskom originalu: utinam concordet; 9. zalisne
ischouanie; 10. stiniu; 11. uhlogenia; 12. dobro; 13. muhu; 14. napuni; 15. nihi;
16. priçehali; 17. uruchinie; 18. protiu; 19. ponisenie; 20. tezeie; 21. pouratise;
22. U lat. originalu: importunitate; 23. uuruch; 24. glubauui; 25. cholichoie;
26. suaho; 27. ginih; 28. uiditi; 29. prihignegna; 30. suachu; 31. hidi; 32. prauo;
33. rai; 34. çeçhati; 35. nichiu; 36. chad nemu; 37. ponisenie; 38. douoie;
39. uuruch; 40. dostoia; 41. ondabi; 42. Nejasno, lat. custediunt.

(IZVORNI TEKST)

Poçignu chgnige iuana gersona* cancelira parischoga
od naslidouania isucharsta i od pogardienia
taschin segasuitgnih.

- Chy nasliduie mene ne hodi u tamnosti da imati chie suitlost ziuota di gospodin. Ouo yesu riçi isucharstoue po chih iesmo nauceni chacho imamo naslidouati ziuot gnegou i chiudi a cho hochiemo da budemo istinno prosuitgleni i odasuache slipote sarca oslobodieni naulastito poni nastoianie nase budi razmisglati ziuot isucharstou. Nauci isucharstoui sfe nauche suetih nadhode i tchobi imio duh otaini ondebi nasao magnu. Da zgaiase da mnozi radi cesta slusenia euangelia malo chiute sfetoga zelinia, yere duh isucharstou neymayu. Da tcho hochie napuni i savurito¹ riçi isucharstoue razumiti od potribe mu yest da uas suoi xiuot nastoi gnemu prilicouati. Ca ti prudi uisoche stuari od sfetoga troistua poçitati acho neimas ponisenia cichia choga mores bitti drag troistuu. Za isto uisoche beside neçine çlouicha sueta i prauedna da chripostan xiuot ciniga bogu ugodna. Uechie zelim chiutiti
- 2 schrusenie nego zna//ti gnegouo istumaçenie. Achobi umio suu bibliu izuancha i suacha mudrih reçenya çabiti sue toi prudillo prez glubaiu bozie i milosti. Taschina od taschin i sfe taschina razmi boga glubiti i gnemu samomu slusiti. Ouo iest suarsena mudrost po pogarieniu ziuota potezatisse na chragleustuo nebescho. Taschina poni yest blago gibuchie izchati i u gnemu ufati; taschina ioschie iest postouania hlepiti i uisochose uznositi. Taschina iest puti pohotinia sliditi i onoi zeliti cichia cesa pacha budes tescho pedipsan. Taschina iest dug ziuot zeliti a za dobar xiuot nehaiati. Taschina iest samo nasadagni ziuot nastoiati, a cha dosasna iesu nerazuiditi. Taschina iest glubiti çano sasuaçhom naglostiu mimohodi a onamose nepotesati gdino pribiua ueselie uichofgne. Çestçhratse pominati od one pritaçi dase ne nasichiue ocho uidinia nise napugnuie uho slusanya. Nastoi pon-sartçe tuoie od chinuti od glubaiu stuari uiduchih i pristauiga na stuari ne uiduchie yere chi nasliduiu putena pohotinia ocquargniu suist duhouu i glube boziu milost.

Od ponixena ponixenia samoga sebe glaua II

- 3 Suachi clouich po narauu suuim umiti seli // da uminie prez straha bozia ça prudi. Za isto bogli iest ponisen srebar chi bogu sluxi nere ohol naucitegli chi za sebe ne haye gibania nebes razgleda. Chigodi sebe dobro zna sam sebe gardi nise naslaiue u huale glusche. Achobih znao suacha cha nasuiti iesu a dabih nebio u glubaiu cabimi prudillo polag boga, chime hochie suditi

* Zbog pomanjkanja tipografskog znaka u petitu za slovo f (S longa), to se slovo bilježi s.

po dilli. Ustranise od zelinia zalichoga uminia ierse u tom nahodi pameti rastarchanie i himba. Chibo uele umiu hlepe da budu uiditi i zuani razumni. Mnoga poni jesu cha znati malo alli nistar prudi dusi i uelle nerazuman iest chi na ino nastoi nego na ono cano iest chorisno dusi gnegoui. Mnoge rici nenasichiuu dusu da dobar ziuot pochripigliuie pamet i cista suist podae uelicho uzdanie u bogu. Cholicho uechie i boglie umis tolichu hochiet teze biti osuien acho nebudes suetie ziuiti. Nehtise poni usnositi od niedne hitrosti ni uminia i uechiese boi u uminiu tebi dano. Achose tebi uidi da mnoga znas i zadouogle dobro razumis nistar magne znai da mnogo uechie stuari che neznas iest. Nehtisse uznositi u razumu da uechie spominai toi nerazum. Case hochies chomu nadastauiti, pochlese mnozi nahode uechie od tebe nauçeni i uechie // u zachonu umichi. A chochies ça prudno umiti i nauçitise zeli dasi neznan i za nistar çignen. Ouo iest uelle uisocho i uele prudno çtenie samoga sebe poznanie i pogarienie samoga sebe za nistar darsati a od inih uazda dobro i uisocho chiutiti uelicha mudrost iest i suarsenie. A cho uidis choga ocito sagrisuiuchi alli cha tescha tuorechi nistar magne nimas zato sebe boglega darsati ier neznas cholichochies tarpiti u dobroti. Suismo mlohau da ti darzi da nigdor ni od tebe mlohauigi.

Od nauçha istine glaua III

Blaxeni choga istina po sebi uci ne po prilichah ni po riçeh mimochoduchih da onacho chachose yma. Nase minie i nase chiuchienie uelechrat nas hini i malo uidi.² Ca prudi uelicha hitrost u scrouitih i otainih stuarih od chih nechiamo biti uzroceni³ na sudu da ih nismo umili. Velicha ludost yest da ostauiusi prudna i potribna poidemo izuiditi chasu uechie schodna nere chorisna. Oci imamo a neuidimo. Cha iest nam pomgna od sega suitgnega uminia. Chomu godi riç uicgna gouori budet oslobodien od mnozih sumgni. Od iedne rici suacha i iedno gouore suacha. // I onoi yest pocelo cho i gouori nam. Nitchor prez gnega razumi ali prauo sudi. Chomuno suacha iedno iesu uyedno suacha potese i suacha u iedno uidi more mi biti stanouita sarça i smirom pribiuati u bogu. O istino boxe ucini mene iedina stobom uglubaui uichougnoi. Grusti mise⁴ uelechrat mnoga çtiti i slisati. U tebi iest sfe ca hochiu i ca zelim. Primuhnite sui nauçitegli primuhnite suacha stuorenya prid licem tuoim, meni sam ti gouori. Cholicho chi iest uechie i iedinan stobom i iznutra uechie omechçao⁵ tolichu uechie i uisse razumni, yere od zgoru prima suitlost razuma. Cist priprost i stanouit duh nerasiase⁶ u mnozih dillih, ier suacha cini na slauu bosiu nastoi u sebi da budes pochoian i odasuachoga inoga iziscouanya. Cati uechie pachosti allite mucu⁷ negho pohotinie sarça tuoga neuchrochienoga. Dobar i bogogluban clouich dilla sfoia prauo u sebi naredi cha uani ima stuoriti. I ona ne pritesu gnega⁸ na pozelinie grisna prignutia da on prigne gnih na oblast prauedna razloga. Tcho ima iachu aruagnu ner chise usiluie dobiti smoga sebe. I toi bi imillo biti nase dugouanie dobiti samoga sebe i suagdan biti iaci od samoga sebe // ina pridouati cholicho chodi u poboglsaniu. Suacho suarsenie sega xiuota ima sebi pridruseno nicho nesuarsenye i suacho razuminie nase ni prez che godi tmasti. Ponixeno samoga sebe sasnanie uechie stanouit put iest poiti gbogu nere dubocha nauçenia izischanye. Nimasse uzrociti uminie alli cho godi priprosto znanie stuari cho dobro yest u sebi procigneno i od boga naregeno da nadastauiti imamo uazda dobru suist i chripostan xiuot. Da iere mnozi uechie nastoie uele imati ner dobro xiuiti izatoj uelechrat blude i more biti da niedan alli uelle mao plod od toga primu. O dabi tolichu pomgnu postauilli ischoreniti hudobe a usaditi chriposti cholicha chladu zaditi pricania u pismih nebi tolichu zla i smetenya billa u puchu mi tolichu razbluda u mostirih. Za isto chað doide dan sudgni nechiamo biti upitani çasmo cinilli da casmo ucinilli i cholichosmo dobro i lipo gouorili da cholichosmo redouno xiuilli. Recimi gdisu sada sui oni nauçitegli i mestri chihsi dobro znao chað bihu xiuu i na suitu slouihu Jere⁹ gnih blago druzi uzdarxe a ne uim spomi-

7 naiulisse od gnih. Za xiuota suoga bihu nicholicho uigeni a sada se nistar od gnih negouori. O choli naglo mimohodi // slaua suita. O dabi ziuot gnih schunidan bio sa uminiem gnih tadabi dobro billi naucilise i stili. Cholichogih ie chi ghinu çichia taschia ucenia nasem suitu chise malo haiu za slusbu bosiu. Iere uechie uole uelici biti ner poniseni zato tascinaiu u mislih sũoih. Zaisto uelich iest chi ima uelichu gliubau. Zaisto uelich iest chi usebi maglahan yest i nistar scini uisinu postenia urimenoga. Za isto razuman iest chi suacha zemalscha haie cholicho blato iedno da steçe sebi isucharsta, i zaisto dobro naucen iest chi cini uogliu bosiu a uogliu sfoiu ostaugla.

Od razuma u dilih glaua IIII

8 Nimase uira dati suachoi rici : ni suachomu nadahnutiu da razumno i dugo imase prociniti ielli pobogu. Oimé dase uelechrat lagie zlo od drugoga uirue ner dobro chadasse gouori, toliche smo mlchauri. Da suarsen clouich neuirue lahcho suachomu pouidaniu yer zna da mlohaustuo glutcho iest na zlo prignto i ubesidah popuzliuo. Velich razum iest nebiti naglu u dilih ni u chrepostitise u uminiu suomu. Tomuse pristoi ne suachoga clouicha ricem uerouati ni ça cuie alli uirue tudie u druzih uho uliti. Srasumnim i // bogoglubnim clouichom imai suit¹⁰ ischi paruo date dobar nauci nego da tuoie namisglenie slidis. Dobar xiuot cini clouicha mudra po bogu i u mnozih nauçena. Cholicho chi usebi uechie bude ponisen i bogu podlozan toliche hochie biti usuem razumnigi i mudrigi i mirnigi.

Od cista suetoga pisma glaua V

Istinase ima ischati u pismih suetih a ne u lipu gouoreniu. Suacho pismo sueto suom duhom nimase çtiti schim uçigneno iest. Imamo paruo ischati purua upismih nego tancinu gouorenia. Tacho dobrouogno imamo çtiti chgnige deuote i priproste chacho tanche i duboche. Necin date marsi priproschina pisca ali bud malo ali uele chgnisan, da nastenie pritegni tebe glubau prauie istine. Neischi tchoie toi rechao da chachoiie receno slusai. Gludi mimohode da istina gospodigna tarpj uuiche.¹¹ Gospodin bog opchieno gouori nam prez osobchia gluschoga. Zalisne ischouanie nase uelechrat nam pachosti¹² ustiniu pisan chada hochiemo tancho razumiçi i razabrati gdie triba priprosto proiti. Achochies chorist ponestçi çti umigleno priprosto uirno i nehtig nastoiati dasi zuan nauçen. Pitai pace¹³ i slisai mucechi rici suetih i ugodneti budite pritaci starisin iere nisu recene prez uzrocha.

9 // Od nenarednih pohotingi glaua VI

Chadgodi clouich nich stuar prez redno hlepi tudie usebi nepochoian bude. Ochol i schup nigdar nisu pochoini. Vbogi poniseni duha u mmostuo mira pribiua. Clouich chi ni ios suarseno uchrotiose casto iest napastouan i dobit u stuar malu i neuridnu. Mlohau duha i chacho ios puten i na pohotinia prigntu trudnose more sasum odneti od poselingi zemalschih. I zato uechiechratse zlouogli chadase od neme, i lahchosa rasardi achomu tcho protiui. Acholi izuarsi ca xelli cichia griha suisti suoie bolise daie posao za pohotiniem suom cho ne prudi za mir choga ie ischao. Protiuechi poni pohotiniu nadese mir sartca a ne sluzechi gnim. Ni poni mira u sarcu clouicha putena ni u clouichu chiseie dao u stuari izuansche da u clouicha uruchia i duhoua.

Od taschia ufanian i od uznosenia chachochies uchlonitise glaua VII

10 Tasch yest chi ufanie postauglia u gludech ali ustuoreniu. Nesramuise inim sluziti cichia glubau isucharstoue i dasi uiditi ubog nasuitu. Neuslonise nasamoga sebe da sfe tuoie ufanie postau ubogu. Çin ça posebi mores, a //

bogchie pristat dobri uogli tuoioi. Ne uzdaise u tuoie uminie ali uchoga ziuuchiega hitros da pria u milost boziu chi pomaga ponizenim a ponizuie chise u sebi ochole. Nedaise u blago achoga imas ni u priateglich moguchih, da u bogu chi suacha prichazuie. Suarchu suega sam sebi xelli dati. Nechtise uznositi od uelicine alli lipote telesne cha malom nemochiu ischietise iogrubi. Neuzdarzise dasi bogli od inih da nebudes darzan hugi polag boga chi zna caie u clouichu. Ne oholise od dobrih dilli yere ini iesu sudi bozgi a ini gliuschi chomu uelechrat neugodno iest caie gludem ugodno. Acho usebichu dobrotu imas uiruy da uechia iest u inih da uzdarzi humiglenstua. Neuditi achose suachomu podloxis da ueleti udi achose listo jednomu nastauis. Nepri-targnut¹⁴ mir iest douichu ponisenu a u sartcu ohologa nenauidost i rasarienie cesto.

Od uhlogenia zalihe pitomschine VIII

Ne oçitui suachomu sarce tuoie da imy dugouanie tuoie sclouichom razumnim i boguchim boga. Smladimi i sa inostarci u ritcho pribudi. Bogatih nehtig laschati nehlepi dase uchazes prid uisocho postouanim. Sumiglenimi i pri//prostimy i zbogogiubnimi i chriposnimi stouarisi se.¹⁵ Suceni boglsai sgnimi uechiay.¹⁶ Ne budi pitom zenami da opchieno sue dobre zene bogu priporuçi. Zeli biti pitom z bogom samim i sangeli gnegouimi saznania glut-choga uchlonise. Glubause ima nositi suim da zaliha pitomschina ne poribuie. Drugdase zgodi da glouich neznan po dobru glasu prosine chi nistar magne chadie na lice onimi chiga uide potamni. Mnimo drugda uzdarzise druzim achoih zdrusimo a ucnemo uechese mrazitj cichia chiudi nasih opacne chu poznaiu u nas.

11

Od poslucha i podlozenia gl. VIII

Vele uelicha stuar iest pod posluhom i pod starisinom xiuiti inebiti u suoioi slobodi. Ueie sigurie iest stati u podlozaniu nere u starisinu. Mnozi iesu pod posluhom uechie po neuogli nego poglubau i oni muhu imaiu i u sebi marmgnu i neste chu sloboschinu pameti suoie razmi achose pod loze sasum sartcem cichia boga. Proteci isimo i tamo nechies nagti pochoia nego u poniseniu podlozenia pod oblastiu starisine. Smisglanie i prominouanie od mist mnozihie prihinillo. Istina iest da suachi dobrouoglnu dilla po chiuchieniu suom¹⁷ od potribe iest da drugda ostauimo // nase chiuchienie cichia mira dobra. Tchoie razuman chi suacha napuni more znati. Ponj nechtise uelle uzdati u tuoie uminie da hoti dobrouoglnu slisati i ca druzi chiute. Prem achoe dobro tudie chiuchienie, a ostauiga tere druzih od luchu primi. Cichia boga uechietichie napruditi. Tersam uelechrat slisao daie sigurie slisati i priati (suit¹⁸) nerga dati. Tersa more zgoditi da dobro bude suachoga mninie da nechtiti g druzim pristati chada razlosno i potribno iest bilig iest od oholosti i tuardochie sarta.

12

Od uchlognena zaliha gouorenia gl. X

Chlonise cholicho mox rogobore glutsche ier uele pachosti za razprauglenie stuari suitounih prem achose priprostom misaliu pocitani. Uredbose ucquarnimo obui/iati¹⁹ budemo taschinom. Rad bih uelechrat da bih bio muçao i nena-saose meu gludmi. Da zaç tocho rado gouorimo i meu sobom besidimo pochol u ritcho prez urigenia suisti uarnemose na mucanie. Zato toli rado gouorimo iere ischiamo utisitise meusobom po opchieniu gouoreniu i zelimo ispartiti sartce utruieno u razlichih mislih. Velle dobro uoglnu gouorimo i mislimo onoi ca glubimo i zelimo, ali ça chiuimo da namie protiuno. Oime da uelle chrat taschie i zaman, iere ouo izuanie utisenie ne // mala schoda iest utisenia iznutargnega i bosastuenoga. Zato potribno iest boliti /se²⁰/ i moliti da urime ne proide u praznost. Achoe dostoino i potribno gouoriti chasu na prud

13

duhofni gouori. Zalobica i ne pomgna boglsania ali napridouania nasega uzrochiest nebludenja iazicha nasega. Nistar magne cho risno iest za napridouanie duhouuno bogogluban zgour od stuari duhounih naulastito gdise zdruse u bogu iedina sartça i duha.

Od stecenia mira i zelinia napridouati gl. XI

Moglibismo mnogi mir imiti dabismo nehtilise uchladata u družih rich i dilli chi ne pristoie pomgni nasoy. Chacho more oni dugo tarpiti²¹ u miru chise umisuie u tuie stuari, chi prigodu ischie razprauiti družih chi malo i ritcho sebe razgleda i procini. Blaxeni priprosti iere mnogi mir imaiu. Zaç nihi od suetih tocho sfarseni i duhouni i iesu billi, ierebosu sasuum nastoiali sami sebe uchrotiti odasuih zemag'schih pozelingi i zatosu mogli sasuum sarçem bogu se pritisnutise i slobodno sebi nastoiaiti. Da mi za isto uele urimennuemo²² u suoih pohotingih i pecalimose od stuarih mimochoduchih.

14 I ioschie u ritcho suarseno dobudemo napast listo iednoga // griha i nepod ticamose na suagdagne napridouanie zato marzli alli mlaci ostaiemo. Dabismo sami sebi suarseno umarli i iznutra ne za pleteni: tada bismo mogli i bo-zastuena chiutiti i çagodi ischusiti od nebeschoga razmisglania. Da sua pachost i naiuenchia iest ierese nismo oslobodili od putenih pohotingi i pozelingi, i neusiluiemose suarseno hodit putem suetih. A chad namse i malo protiuschine zgodi uredse pripademo terse obranimo na glutscha utisenia. Achobismo usilouali chacho gludi hrabri chripeho stati u aruagni, zaisto bismo priçehali snebes pomoch bosiu. Iere priprauan iest pomochi onih chise aruu i u milost gnegouu uzdaui²³ on bo nam i prouida prigode aruagne da dobudemo. Da chacho²⁴ budemo postauglati napridach redounistua u oua izuanscha obslusenja ured chie imiti chonac bogoglubstuo nase. Da na chris postauimo sichiru i ocischieni od putena pohotinia hochiemo uzdarzati pamet mirnu. Dabismo suacho godischie listo iedan grih od nas ischorinili ured bismose ucinili sluge suarseni. Da ouo uelechrat inacho çinimo, tacho da naydemo dasmo bogli i čistigi b'li u pocetach obrachienja nasega ner poslia,

15 po uele urimena redounistua nasega. Vzganje // i napridouanie nase imilobi suagdan resti a sada ie uelicha stvar uiditi acho teho paruagne uruchinie dilach more uzdarsati. Achobismo i cholicho godi usilouania ucinili u pocetach, tacho pache moglibismo slachostiu suacha obsluxiti i sueseliem. Trudno iest zauichi ostauiti da tese iest uogli suoioi protiuiti. Da acho nebudes cano malo i lahcho iest chad chies nadaiti cano trudno iest? U pocetach protiu ganutiu tuomu iostauise odazla obiçai da nichacho pomalo nenauede tese na uechi trud. O dabi pomislio cholichbi sebi mir, a družim radost ucinio dobre nosechi mgnu dabi uechie peçalan bio u duhouno napridouanie.

Od pruda protiuschin urimengnih gl. XII

Dobroe nam drugda da primemo chu godi teschochiu i protiuschinu ier tim uelechrat clouich obratise chpameti suoioi tacho da pozna daie uan bashine suoie. Dobro iest da pustimo uelechrat protiune gouorniche i da budemo darzani ne dobri ni suarseni prem acho dobro cinimo i nastoimo toi nam uelechrat prudi na ponizenie i nauchlognenie taschie slauie. Ier tada bogle ischiamo iznutargnega suidocha boga chadasmo izuancha pogarieni od gludi i nebudu dobro uirouati od // nas. Zatobise imio clouich sasuum uehripiti u bogu da mu nebude tribi mnoga ina utisenia ischati. Chada clouich dobre uogle iest neuoglen i napastouan ali hudimi misli tuien cada razbere damuie uechie potriban bog nahodechi da prez gnega niejno dobro nemore imiti ni uciniti. Cada ioschie bolise uzdise i moli za neuogle che pati tadamu mrazi dugle ziuiti, zeli smart naiti dase tilo razluci a isucharstuse pridrusi. Tada ioschie dobro razuidi da nemore biti suarsena sloboschina ni pun mir nasemu situ.

16

Od protiuinia napastom gla. XIII

Docholi nasuitu xiuemo nemoremo pribiti prez neogle i napasti. Zato u Jobu pismo iest: napast iest ziuot clouicgi suarchu zemgle i zato suachibi imio biti pomgliu u napastih suoih i biti u molituah, da neda misto hinbi diauaoschoi. Diauaogidgar nespi da obhodi ischiuchi chogabi pozro. Nitchor ni tolicho suarsen i suet, da nechiiuti cagodi napasti i nemoremo prez gnih biti sasuiama. Nistar magne napasti iesu clouichu ponisenie prudne budi dasu usione i tesche da ugnihse clouich ponizuie ocischiuie i uci. Sui sfeti prosli i napridouali iesu po mnozih // neogliah i napastih. A chili nisu mogli dobro podnesti napasti odmetnicisuse ucinili i pomagnohani. Ni niedan red tolicho suet i ni misto tolicho otaino, gdi nisu napasti i protiuschine. Ni clouich slobodan od napastih sasuiama dochle xiue na suit iere uisge iest ca nas napastue pochol u poseliniu zaceti iesmo. Iedna napat alli protiuschina otide a drugha doide i uazda chieemo ca godi imiti ca nam pachosti ier dobro blasenstua nasega izgubismo. Mnozi ischiu ubignuti pri napasti, a tezeie u padu ugnih. Samo po bisaniu nemoremo dobiti da po ustarpleniu, i prauom humiglenstuu budemo iacgi budemomu nepriategl nasih. Chi samo izuanchase uchlagna a iz nutra²⁵ ne izgubi choren malo na pridueie pace hargle pouratise chgnemu napasti i tese pati. Polagahto po ustarpinuu i cechaniu ufanu zbosiom pomochiu boglechies dobiti ner stuardostiu suoiom izazogleniem. Velechrat suit uazmi u napasti i nehtig uslisam biti onomu chie napastouan da utisiga chachobi rad da sam budese utisen. Pocetach suache hude napasti iest nestanouit stuo pameti imalo uzdanie u bogu. Ier chachono brod prez timuna simo tamo bludi potisnut od ualou morschih tacho clouich // slab chi ostaugla suoiu dobru odluchu razlicho iest napastouan. Ogagn ischussi guozd, a napast clouicha prauedna. Uelechrat neznamo cholicho mozemo da napast schaze ca budemo. Od potribeiest bdiiti naulastiti u pocetach napasti, ierbo tada laggle more dobiti nepriategl chadaga nepustimo ulisti u urata duse nase, da tudie chacho pochuci budemomu protiuiti na pragu. Zato nihi gouori u pocelo protiu se iere pozna licharia chadase iur zlo uhati²⁶ podugu charsmaniu. Zac paruo neg²⁷ sriti pamet priposta misao pache iccho smisglenie poslia naslaenie i ganutie duhouno i pristanie dilla stuorenia. Tacho zlochuid nepriategl polagahto suega clouicha posede achomuse neprotiuu u paruine. I cholichose tcho uechie bude liniti naprotiuglenie tolichose naide suagdan mlohauigi a nepriategl protiu gnemu iachsi i moguchigi. Nici u pocatach obrachienia suoga texe napasti pate a nici napochon, a nici uuas xiuot suoi iesu neougleni. Nici ios malo iesu napastouani chacho bude naregeno po mudrosti i praudi bozastuenoi, cha stania i dostoianstua gludscha procignuie a suacha razlučiuie naspasenie obranah suoih. Zato chadasmu napastouani neostauimo ufanie da uechie uruchie boga molimo, dase dostoiia pomochi nas usuachoi neugli nasoi. Chi za isto chacho gouori sueti // Paual, tachouu namchie dati snapastiu chripost da mochi budemo podnesti. Ponizeno poni duse nase pod ruchom bosiom usuachu napast i neogliu, ierchie shraniti i uzuisiti ponizenih duha. V napastih i neugah ischusise clouich chacho iest napridouao, i utomse maide uechse dostoianstuo, i boglese schase chripost. Ni uelicha stuar da clouich iest bogo gluban i uuruch chada nechiiuti teschochiu, da acho u urime protiuschine ustarpi i podnese, mochi chieemo ufati da chie biti ueliche chriposti. Nicise uelichom napastom ubranu, a u male suagdagne upaduse a to da poniseni nigdar u uelich napastih sami u sebi ufanie nepostaue chada poznaiu dasu mlohauu u tolichih malih.

Od uchlognenia suda nerazbornoga gl. XIII

Obrati chsebi sam oci tuoi terse cuuai suditi druzih dilla. Sudechi druzih clouich zamanse trudu uechie chrat bludi lasno sagrisi da sam sebe sudechi i procignuiuchi uazda prudnose trudi. Chachonamie cha stuar ugodna, tachouu sudimo da lasno izgubimo sud istinan, cichia druzih glubauu /ali nauidosti²⁸/.

20 Achobi ubogu bila čista misal nasega zelinia nebismo tacho tolichose smeli u protiuiniu chiuchienia nasega. Da uelechrat ca godi iest unutra schriueno ali izuancha nastarto, canas chsebi pri//tegne. Mnozi sami sebe poraziuiau u dillih cha cine neznani. Viditgimie ios da stoe u dobru miru chada stuar gre na gnih uogiu i suieniu. Da achose inacho zgodu ner zeliu, harlose ganu ioslouoglie. Cichia razlichia suenia i uminia uelechrat ishodi neschlad meu priategli i graiani, meu redounici i bogoglubnici. Trudnose more ostauiti stari zauicai, i mictor dobrouoglnose da pouesti /uanča^{29/} uidinia suoga. A chose uechie budes uslagmati na suoi razlog i mnie, mego nad podlozenie chriposti isucharstoue chasno i ritcho budes prosuitglen, ier bog hochie dase suarseno gnemu podlosimo, i da uzganom glubauui suachi razlog nadaidemo.

Od dilli po glubau i stuorenimi. XV

21 Za niednu stuar asuiti ni za niednoga clouicha glubau neimase uciniti nicho zlo. Da samo za chorist onogai chomuie potriba, drugdase popustiti ima dobro dillo, alli na boglie zaminiti. Tacho cinechi nerashignas dobro dillo da boglim zaminuies. Prez glubau i znutargne nistar neprudi dillo izuagne, da čagodirse cini slubauui, ios daie mala stuar i necignena, sueie prudno. Ier uechie cini gospodin bog // cholicho tcho čini glubezniu, ner cholicho uele. Velle cini chi uele glubi. Uele cini chi dobro čini. Dobro čini: chi uechie opchienomu dobru sluzi ner uogli suoio. Uelechratie uiditi da ie glubau, a bude telesno pohotinie ierese uritcho od dagla telesno ganutie, suoia uogla, ufanie od urachienia hlepnie /tele^{30/} suitoune choristi. Chi istinu i suarsenu glubau ima, u niednu stuar neischie suoie zgodstuo, da zeli da sue bude na slauu bosiu. Nichogar ne nauidi, ier ne glubi niedno posobno uzelinie, ni hochie dase usebi raduie, da ubogu i zeliuchi suarhu suega da bude spasen. Nichadare dobro nicho daie gnegouu gouori da bosie, od choga suacha dobra ishode i uhom sui sueti na chonač počuiau. O, thobi imio ischru praue glubau i zaisto bi ochiutio, da suacha zemaglscha taschine iesu puna.

Od ustarpinia pomachauania družih. XVI

22 Cano clouich usebi alli udružih isprauiti³¹ nemore ima ustarpigliu podnesti, dochle bog inacho naredi. Misli da more biti daie za boglie cichia tuoga ischusenia iustarpinia prez choga nisu uele čignena dostoianstua nasa. Nistar magne imas moliti za tachoue pachosti dase // gospodin bog dostoiia pomochiti i budes mochi dobro podnositi. Aho tcho iednochrat ali duachrat pocharan nechiete slusati, nechitise sgnim pricati, da sue pusti bogu da bude uogla gnegoua i huala u suih slugah gnegouih chi dobro umi, i zlo u dobro obrati. Nastoi biti ustarpigliu pod nosechi družih pomanchana i mlohauschine, iere i utebi mnoga iesu cha družu imaiu podnositi. Aho sebe nemores tachoua uciniti chachou bi hotio da budes, chacho mores drugoga učiniti da bude chachou zelis. Radobismo hotili da inj budu suarseni a sami suoia pomagnchania nehaiemo isprauiti. Hotilibismo da ini suarseno podobre a sami podobriti nechiamo. Ninam ugodno družih slobodno prostranstuo, a nistar magne nechiamo da namse brani ca pitamo. Družih stisnuti hochiemo zachonmi a nechiamo tarpiti da mi budemo uechie stisnuti. Tachose poni ocituie cholicho ritcho ischargnega sudimo chacho sami sebe. Dabi billi sui suarseni cabismo mogli od ruzih tarpiti cichia boga. Da bog tacho iest naredio dase ucimo iedan drugoga brime podnositi ier nitchor ni prez griha, nitchor prez brimena, nitchor sebi zadouoglan, nitchor sebi zadouogleno razuman. Da od potribe iest da meusobom podnasamo meusobomse tisimo, meusobom podnasamo i ucimo i sustimo i bog//lese more znati cholichoie tcho chriposti po prigodi protiuschine. Tachoue prigode necine clouicha mlohaua da schazuiuga /chachouie.³²

Od chaluerschoga xiuglenia gl. XVII

Od potribe iest dase naucis u mnozih samoga sebe podbiati Acho hochies uzdarsati s inimi mir i sclad. Ni mala stuar u mostirih i schupschinah pribiuati, i onde prez tusbe xiuiti, i do smarti uirno napridouati. Stanouito blasen iest chi ondi dobro xiue, i chriposno suarsi. Achochies dostoino stati i boglsati, darsi dasi chacho izgonnich i gost suarhu zemgle. Potribaie da budes smaman gludem cichia isucharsta, achochies uoditi ziuot redounicchi. Odichia i postarganie maloti daiu, da promignenie chiudi isuarseno uchrochie- nie pohotinia cini prauoga redounicha. Chi ino ischie nego boga i duse suoie spasenie nechie naiti ner neuoglu ter bolizan i nemore do duga stati miran chise neusiluie biti naimagnsi i suim podlozan. Dosaosi da sluxis a ne da uladas, znas dasi zuan na tarpklenie i na trud, a ne na praznouanie i na razgouaranie. Totise poni ischusuiu gludi chacho zlato u oggnu. Totu nitchor nemore tarpiti, ner chise hochie sasuum sarcem ponisiti cichia boga.

Od naucha suetih otac. XVIII

// Pogledai suetih otac nauche u chih prosuiti prauo suarsenie i redouni- 24
stuo i poznaticхий cholicho malo iest i chacho nistar cano mi cinimo. Oime
çachie biti ziuot nas achoga prilosimo ziuotu gnih. Sueti i priategli isuchar-
stoui sluzilis u gospodinu u gladu u zegi, u zimi, u nagosti u raboti u trudu
u bdiniu u zezinuh u molituah, u suetu razmisglaniu i progogniu u tarpiniu
uaschin mnozih. O choli mnoge i tesche euogle patilli iesu Apostoli, Mu-
çenici Spoudnici diuci i sui ostali chisu slidilli stope isucharstoue. Ieresu
nenauidilli xiuot suoi nasai suit daga budu uzdarsati u blazenstuo nebescho.
O cholicho tischan i trudan xiuot iesu uodilli sueti otçi upustignah. Choli
duge i tesche napasti iesu tarpilli, choli çestochrat iesu muçeni bili od ne-
priategla. Choli çeste i uruchie molitue iesu bogu prichasiali. Cholicho
ostru poschienia iesu izuarsilli cholicho uelichu uoglu i uruchiu iesu imali
u duhouno napridouanie. Choli iachu aruagnu iesu aruali za uchrotiti grisna
pohotinia. Cholicho cistu iprauu misal gbogu iesu uzdarsali. Uadne rabotahu
u nochi molitui nastoiahu budi da i rabechi neostauglahuse od molitue
pameti. Sue urime suoie prudno trachihu i suaho urime uslusbi uiditi gnim
bise chratcho i pri naslaieniu misli stuari nebeschih izabudihuse od // od 25
pochripklenia telesnoga. Stauglahu suacho blago, stouania poctenia priateglie
bliziche nistar suitouno neseglanu iedua potribu ziuglenia uazmihu, boglahuse
i u potribi tillu sluxiti. Vbozi poni bihu zemaglschoga imania da uelle bogati
milosti i chriposti. Izuan potribouahu, da iznutra bihu pochripgleni milostiu
i utiseniem bozgim. Suitu bihu gosti da bogu blizgni izuani priateglli. Sami
sebise uiahu chacho od nistar i semu suitu pogargeni, da prid licem bozgim
bihu uridni i obrani. U prauom humiglenstuu stahu, u priprestu posluhu
ziuglahu, u glubau i ustarpiniu hogahu i zato suach ças u duhu napridouahu
i uelichu milost polag boga dotiçahu. Dani bise za nauch suim redounichom,
ioni uechie nas imaiu potachnuti u dobro napridouanie nego mlaçih mnozna
olahçanie. O cholicho uzganie iest bilo suih. redounichou u poçetach gnih
sueta obrachienia i od lucenia. Cholicha deuotion umolitui, cholicho nasli-
douanie u chriposti cholicho uelicha pochora gnih bise, cholicho starigih
poctouanie i posluh pod zachonom reda suetoga. Suidochuiu tarpechi toi 26
ioschie stope gnih, dasu billi uz muzoue sueti i // suarseni chi tolichu hrabro
uoiuiuchi potlacise suit. A sada uelich iest darzan, chi nepristupi zapouid
chi ça prima more ustarpiti. Ostinutie i linost stania nasega, u chom toli
naglo pomanchamo od prauoga uzgania nasega i iur nas marzi ziuiti cichia
slabosti i mlohosti. O dabi u tebi ne zadrimalo sasuiama napridouanie chri-
posti, chisi mnogo chratcho i uidio nauche bogo glubnih.

Od rabote dobra redounicha. XIX

- Ziuot dobar redounicha ima biti naresen suacho chripostiu da bude tachi iznutra, chachoe uiditi gludem izuancha. I dostoino velle uechie ima biti iznutra nego çase uiditi izuancha. Iere gleditegl iznutargnih nasih iest bog, choga nadasuimi çtouati imamo, gdi godise naidemo i hoditi çisti chacho angeli prid licem gnegouim. Suagdan imamo ponouiti od lucenie nase i potachnuti sami sebe na usganie bogoglubstua, chachono dabismo danas dosli na slusbu i rechi pomozime gospodine boxe moi u dobru od luceniu i u suetoi slusbi tuoioi i dai meni danas suarseno poceti ier doslu nistar nisam ucinio. Po oduci napridouania nasega tribaie uelichu pomgniu imiti onomu
- 27 chichie boglsati, yer acho oni // chi mochiõ odluci uele chrat pomancha ça chie uciniti chi slabo i ritcho od lucue. Razlicimi nacini zgaiase ostauglenie odluçenia nasega, i lahcho pristanie tega duhounoga nemine prez che godi schode. Praudenich odlucha priase u milosti bozïoi uzdarsi nego u gnih razumi i çesagodise primuse u gnemu samouu uzdaiuchi. Ierbo çlouich odluçue a bog razreiuie i ni uoblast çlouicha dobar put gnegoua prez milosti bozie. Achose chada popusti dillo obichnuto cichia milosardia i choristi ischargnega lahchose opet pouratiti more. Da acho cichia linosti sarca i nepomgne lahchose ostau, i toi budes chiutiti datie griso i schodno. Usiluimose cholicho moremo li ioschiemo u mnozih lahcho pomanchati. Nistar magne uzdanie tribi çagodi stanouito od luciti a naulastito çano uagne nam prica. Izuangna nasa i znutragna iednacho imamo ischati i narediti ier oboia potribna iesu na boglsanie. Aho nemores suach ças razabrati sam sebe, ati dai ça godi i nai magne iednoç na dan a to siutra a ueçer. V iutro odluci, a ueçer priberi chudi atoi, chachousi bio danas u gouorenïu u dillu u pomisgleniu ier more biti dasi utom uisechrat ura//zio boga i ischargnega.
- 28 Orusaise chacho uoynich protiu zlobam diauoschim. Ustegni garlo i suacho ganutie telesno hochies laggle obladati. Nigdar sasuum nepraznui da uazda alli sti alli pisi alli moli alli misli alli çagod za opchienu chorist tesi. Telesne rabote srazboromse imaiu çiniti i ne ...³³ ugne suach iednacho. Cha nisu opchienu nimaiuse uancha schaziuati yer posebna dilla slobodniese dilaiu otaino. Nistar magne çuuaise da iu opchienu dilla nebudes lin, i u osobna nagao, dochle suarseno neispunis i uirno çasi duzan i catie capouieno. I achoti ostane urimena uratise chsebi chachose pristoi deuotioni tuoioi. Nemogu sui imiti iednu rabotu da inu oni, a inu oni, chachose chomu pristoi i chachoe chad urime, ier inose rabi u blagdan, a ino udan tezatini, od inoga potribu imamo u urime napasti, a inoga chadasmo zlouoglni a ino chadasmo ueseli u gospodinu. V poglauite blagdane ponouitise imaiu dobra dilla i uruchie pitati pomochi Suetih. Od blagdana do blagdana od luciti imamo chacho dabismo sada hotilli poiti sega suite i doiti na blagdan uichougni. Zatose peçaono imamo priprauiti u sueto urime i uechie pomgliuo
- 29 i sueto ziuiti i suacho obsluzenie tischgne uzdarsati // chachono chi chiamo ured priati placi u boga truda nasega. Acholise produzi roch plachie tada mislimo da se nismo zadouoglnõ priprauilli i dasmo ios nedostoini slaue chachose schazati u nas po urime od luceno i nastoimo dase bogle priprauimo na priminutie. Gouori lucha euangelista Blaseni sluga chogha chada doide gospodin naide bolechi.³⁴ U isto gouoru uam suarhu suachoga dobra narediti chie gnega.

Od glubau i samostania i mucania. XX

Ischi podobno urime u chom nastois sebi i cesto chrat misli dare bozie. Ostau tancine. Tachoua pisma cti chati daiu uechie schrisenia ner usiu naslaienia. Achose od nemes od salisna gouorenia i praznouita zauoienia i od slisania mouitschin iglasov naitichies urime za douoglnõ i podobno za nastoianie u suetih mislih Isuarsni od suetih drusbu glutschu odbigauahu i ischahu nasamu bogu ziuiti. Rece nich cholichratsam bio meu gludmi uarnuo samse clouich mangsi. To zaisto uelechrat chusamo chad meusobmose

razgouaramo. Laggle iest sasuima muçati mere nesagrisiti u besidah i nere uancha mochise uçuuati. Chi poni od uci na iznutargna i duhouana dobra doiti od potribemuie sa isusom // uchlonitise mnoštua. Nitchorse slobodno neuchase ner chise dobrouoglnu chrie. Nitchor slobodno starisuie ner cni dobro uoglnu mlaisuie, nitchor slobodno zapouida ner chi seie naucio dobrouoglnu biti poslusan. Nitchor se slobodno veseli ner chi ima suidostuo dobre suisti. Nitchor slobodno gouori ner chi dobrouoglnu mucu. Nistar magne uazda suetih sloboschina puna iest straha bozia. Nisu zato billi magne pomgliui ali poniseni u sebi iersu suitli uelicimi çudesi i milostiu. Da nudobnih sloboschina od hoholie i ponosenia izhodi i na chonac naidese prihignegna. Nigdar neobitai sam sebi slobod na semui suitu bud dasi uiditi uelle dobar mostirgnach, alli uelle bogogluban pustignach. Velle chrat oni chisu boglsi darsani od gludi tesesu sobom trauilli çichia uelicha uzдания. I zato mnozim uechie prudi da nisu sasuima prez napasti da dasu uelechrat aruani. da nebudu zalicho slobodni ðase nichocho ne uzdaui u ocholosti i da nebudu harli na urimegne zabaue. O chibi nigdar neischao mimchoduchie ueseliie, chibi nigdar mezahodio u suitu cholicho bi dobro suist uzdarzao. O tchobi od uargao suachu taschuu pomgnu a samo mislio spasena i bosastuena i postauio u bogu sue ufanie suoie cholichobi uelich mir i pochoi uzimao. Nitchor ni dostoiar ne/beschoga naslaenia ner chi pomgliuo bude nastoiao usueto schruseniu. Achose hochies do sarca schruseni ulizi u stan pameti tuoie i iznemi suachu misao suitounu chachono p.sano iest V stan'ih uas'ih schrusitise. Uceli hochies naiti ca uancha cele uelechrat izgubis. Cele obicay s'adji a odhoienie daie uidin yos nechititi gludi uiditi. Ça xelis uiditi stvar chu ni potriba imiti. Mimohodi suit i pozelinie gnegouo. Pritesu pohotinia telesna na setgniu, da chada mine urime ça ponese mere tesinu suisti, rastarchanie pameti? Veselo posastie uelechrat stuari zlouoglnu urachianie i ueseo uecer douede zalosno iutro. Tacho suacha putena putena radost milosno ulize, da na chonac // ugi i umori. Ca mores hidi uiditi, ca ondi uidis. Etoti nebo i zemgla i sui elementi, ier od gnih suacha iesu stuorena. Ça mores nigdi uiditi, ca dugo mores pod suncem tarpiti.³⁵ Mnis more bitti ðachiese nasititi a nech mochi. Da bi suacha chasu na sem suitu uidio cabi bilo ner taschie uidinie. Uzduigni oci tuoie gbogu u uisinah imoli za grihe tuoie i nepomgne. Ostau taschine taschim, a ti nastoi onim dilom chetie za pouidio bog. Zatuori osebi urata tuoia i pri zoui chsebi isusa poglubglenoga tuoga. Pribudi sgnim u celi, ier indi tolich mir /nechies nagti/.³⁶ Dabi nebio izlizao i nistar od glasou neslisao boglebi bio tarpio u dobru miru, da ierse uelechrat nasladis çagodi nouo slisati od potribe iest da patis chogodi smuchienie sartca.

Od schrusenia sartca g. XXI

Acho hochies u dobro napridouati uzgarsise u strahu bozgiu mehtig biti ueliche slobodi da pod pochoram stisni sua chiuchienia tuoia i nestause u niho nepristalo ueseliie. Pridaise na schrusenie sartca i naitichies bogoglubstuo. Schrusenie mnoga dobra podaie, cha zgubgluie nepodobno sarlenie. Cudno iest da se nigdar clouich rado ueseliti u sai ziuot chi razmisgluie i procignuie daie uancha suoie baschice ca iest chraglestuo nebescho, i daie utolichu traugleniu ðuse // suoie. Cichia lahchosti pameti i nepomgnie pomanchage nasih nechitimo bolizan ðuse nase da uelechrat taschiese smiemo, chabismo dostoino imili plachati. Ni praua sloboschina ni dobro ueseliie

nego ustrahu bosiem zdo brom suistiu. Blaxeni chi more od uarchi suachi uzroch rastarchania, i schupiti sam sebe u gedinstuo sueta schrusenia. Blaxeni chise obneuidi suache stuari cha more ocquarniti suist gnegouu da oteschati. Muzchose arui obiacle obiacen dobiua. Acho ti naucisse gludi ostauglati, onichie tebe ostauiti ciniti stuari tuoie. Neprite si chsebi stuari alli cignenia tua nise uplitai u dilla druzih. Vazda prauo imai uar suarhu sebe, i osoboinim zachonom nauci sam sebe uise³⁷ suih drazih tuoih. Acho neimas chiti zgaiaiu nehtise za to zlouoglitu da toiti budi tescho dase nenosis uele dobro ni razumno, chachobise podobalo bosiemu sluzi ziuiti i bogo glubnu redounichu. Vele chrati e uelle prudno i siguro da clouich neima mnoga utisenia na sai ziuot telesnim zachonom, naulastito da neima blaga choga acho pozelimo sami chriuj iesmo iere neischiamo schrusenie sartca i neoduarsemo sasuima segasuitgne taschine. Saznase dasi nedostoian bosgega utisenia da paruo dostoian mnoge neuogle. Chad clouich suarseno iest schrusen tadamu tezach i gorach // na sai suit. Dobar clouich naide zadouoglan uzroch bolitise i plachati. Ier ali sebe razmisli ali ischarginega procini pozna da nictor oudi ne xiue prez neuogle. I cholico tischgne sam sebe razuidi i tolíchose na sue boli. Uzroci dostoine bolizni i iznutargnega iesu grisi i hudobe nase u chih tacho umotani lezimo da uritcho nebescha moremo misliti. Dabi ceschie mislio odsmarti tuoie, ner od produsenia ziuota tuoga nie sumgna da nebi ceschie chrati sam sebe isprauio. Achobi ios muhe chesu u pachlu ali u pargatoriu sarçeno procinio mgnu dabi dobrouoglnu podnesao bolizan i trud i niedne teschochie nebise boiaio. Da ier rai tachoua da sartca nedohode, a lahçine li ios glubimo zatoi studeni i uelle lini dohodimo. Iest ubostuo duha chadase rado tuzi neuoglnu tillo. Molise poni humigleno gospodinu dati da duh schrusenia i sprorochom reçi Napitai mene gospodine chruha od suz i pitie dai meni u suzah po miri.

Od razmisglania clouicg nebstua

Ne bog iesi gdi godi budes i chamo godise obratis razmi achose gbogu obratis. Casse smuchiues dati nenapriduies chachobi hotio i chacho zelis. Tchoie tai chi suacha ima posuoio uogli? Ni ia ni ti ni clouich suarhu zemgle. Nitchor ni // nasuit prez che godi neuogle ali utische prem daie chragl ali papa. Tcho iest chi bogle ima. Za isto chino cichia boga uechie more ustarpiti. Gouore mnozi mlohau i neiaci Euo cholicho dobro ziuglenie ima oni clouich, cholie bogat, cholie moguch cholie uzuisen cholie uelican choli lip. Da pogledai dir nebescha dobra terchies uiditi cholicho ondi zemaglscha nistar nisu. Cholichosu uelle nestanouita i uelle tescha, ier nigdar nisu uzdarsana prez pecali i straha. Ni blasenstuo clouicg imiti obilie urimemie, da zadouoglna iest prau sridgna. Visto nebstuo iest ziuot suarchu zemgle. Cholicho clouich hotit bude biti uechie duseuan tolíchomu sagdagni ziuot uechie gorcha, iere çistie chiuti i tagne uidi pomagnchanie stania clouicaschoga. Ier gisti piti i bdi i ostalim potribam telesnim biti pod losnu za isto uelicho nebozie iest i neuogla clouichu duseunu, chibi dobrouoglnu rad biti slobodan iodrisen od suachoga griha. Velebo utisnut iest clouich potribami telesnimi nasai suit. Zato proroch bogoglubno moli, dabi chacho od toga oslobogen gouorechi Od potrib mogih izbaui mene gospodine. Da iao onim chi nepoznauai suoie nebstuo i uechie iao onim chi glube ouoi nebstuo i ziuot gibuchi. Ter nici tolicho draguiu sai ziuot budi da iedna strudom imiu çaimie potribno da // da achobi mogli uazda oudi ziuiti, nistar nebi pomgnli za chragleustuo bozie. O smamni i neurni sartca chi toli dubocho u zemgli leze da nistar nechute nego zemaglscha. Da nebozi iosche li na chonac poznati, cholicho neuridno i nistar iest bilo çasu glubli. Da sueti boxgi i sui sarceni priategli isucharstoui nisu gledali çate puti ugodno ni çae suitu drago, da sue ufanie gnih i pomgna iest billa u zelinie dobra uichomgnega. Sue hlepnie gnih bise u blazenstuo tarpechie i neuiduchie da nebudu pritegnuti uisocho zaglubau stuarih uiduchih. Nehti

moi brate izgubiti uzdanie napridouania u dilih duhounih doclu: imas urime i hip. Naç chies od diglati odluchu tuoiu? Zduignise i sada poçni i reci: Sadie urime dilouati, sadaie urime aruati, sadaie podobno urime isprautise. Chada zlo patis tersi neuoglan tadie urime dostoiati. Tribatie proiti po oggnu i po uodi paruo ner doides u pochoi. Acho sam sebi silu nebudes çiniti napast nech dobiti. Dochle ouo tilo mlobno nosimo, nemoremo biti prez dobiti griha ni xiuiti prez utische i bolizni. Radibismo imiti pochoi od asuache neuogle, da ier posgriseniu izgubismo praudu izgubismo i prauo blasenstuo. Zatouamie od potribe darsati ustarpinie i çeçhati milosardie boxie // dochle mimoide neuogla ouai i umarliie zaminise umarliem. O choli-chaie slabost çlouiçia chaie uazda prignuta na zlo. Danas ispouidase grihe tuoie a siutra opet çinis od çesasise ispouidao. Sada odlucis çuauatise, a tadie u pades u grih chacho dabi nistar neodluçio. Dostoino poni sebe ponisiti moremo i nigdar nichiu uelechrat çiniti od sebe cinu iersmo tocho mlohauj i nestanouiti. Vred ioschie moresie izgubiti ponepomgnu çano sue-licim trudom iedua budemo dotechli po milosti. Da çachie biti od nas pacha na chonac pochol stinemo tocho rano? Tescho nam acho tacho hochiemose ganuti na pochoi chacho dabismo iur bili u slobodi i u miru agdi ioschie neuidise ni bilig prauie suetigne u nasem ziugleniu. Dobrobi od potribe dabismo opet uçeçi chacho dobi nouci u suarsenih zachonih, achobi billo cho ufanie da chiamo chad poboglsati i uechie duhouno napridouati.

37

Od misglenia smarti gl. XXIII

Vele ured ti chiese zgoditi ouai stuar nigdir meu tim chachose nosis. Danaschaie çlouich a zaiutra ni, I chada od nesen bude soçciu ured otdide spameti. O stupochia i tuardochia sartca çlouiçiega da samo sadagna smisgla a chachie // biti ne pri uidi. Tachobise imio nositi u suachom dilu i misli chacho dabi tudie hotio umriti. Dabi dobro suist imio nebise uele boiao smarti. Boglebi çuauatse od grihou nerse uchloniti smarti. Acho danas nis priprauan chacho chies biti ziutra? Ziutrasgni dan nie stanouit a ça znas hochiesliga priziuiti. Oimé da dug xiuot neznamo da neboglsa uazda da uechie chrat uechie umnoza ugrisih. O da bismo dai iedan dan dobro prixi-uili nasuitu. Mnozi godischia broie slusbe suoie, a uelechratie u gnih mala prud poboglsania. Achoie strahotno umriti more bitie uechie trauagno dugle xiuiti. Blaxeni chi dan smarti suoie uazda ima prid ocima i suagdane pripraugla na umartie. Achosj chada uidio clouicha mruchi misli daie i tebi poiti onim putem. Chad bude iutro misli da morebiti nechies nochi sti-gnuti. A chad bude ueçer ne budi tocho smin dase obitas dosechi iutro. Vazda poni budi priprauan, ter tacho ziui date nigdar nenaide smart ne-priprauna. Mnozi naglo i izneuarche umru ier u urime ucho nemnis, doide sin clouçaschi. Chad ono napochonie urime doide uelechies inu misao imiti od suega xiuota tuoga mimosasnoga iuele chiesse boliti dasi bio nepomgnu i lin. Cholichoie blaxen i razuman chise usiluie da tachou bude za xiuota. Chachou bise rad naiti na smart ierchie podati uelicho uzdanie dobre smarti suarseno suita pogargenie i uruchie xelinie boglsania u chripostih i glubau // naucha i trud pochore, i harlost posluha ioduarsenie samoga sebe i ustarpinie suache neuogle za glubau isucharstouu. Mnoga dobra mores uciniti dochlesi zdrau da chadase ponemores, neuim çachies mochi uciniti. Maloghie chise ispraue po nemochi. Tacho i chi uele putuiu, u ritchose suetuiu. Ne htise usloniti na priategie i blizgne i nehti prodiglati spasenie tuoie do urimena, ier chiete paruo gludi zabiti nertise mni. Bogle sada u urime prouiditi i chogodi dobro spridu poslati, ner u družih pomoch uzdati. Acho nisi sada peçalan sam zase tchochie pach biti pecalan zate? Sadie urime ueliche uridnosti. Oime daga neprudno tratis u chombi mogao dostoianse uciniti ziuota uiegnega. Doitichie urime chada budes zeliti dabiti dopuschien iedan dan alli iedna ura u choibise poboglsao a neuim hoch liu mochi oprauti. Euo pridragi od choliche pogibili moresse osloboditi cholicha straha

38

39

izbauti acho uazda budes ustrahu i zamisglen u smarti. Nastoy sada tacho xiuiti da mochi budes u urime smarti uechie ueselitise nerese boiati. Vcise sada umriti suitu da tada pocnes xiuiti Isucharstu. Vcise sad suacha ostauiti i pogarditi da tada mochi budes slobodno pogti cha isucharstu. Trudi-sada tillo tuoie u pochori da budes mochi tada imiti stanouito ufanie. O prez pametnice ça mislis da dugo xiues // pochol nisi stanouit da ni danasgni dan prizuice. Cholicogihie prihigneno i chad nemgnahu iesuse stilom raz-dilili. Cholicratsi slisao gouorechi, on ubyen bi, onise utopi oni suisocha pafsi proli moziane, on giduchi ochrepenise, on salechi chonaç uçini. On pogibe u oggnu, on od orusia, on od chughe, on od razboinichou. A tacho suih chonac smart iest i chachono osin mimohodi çlouičgi ziuot. Tchochiese po tuoioi smarti spomenuti od tebe. Tcholiche moliti zate. Çini çini sad moi dragi ca godi mores ier neznas chadachies umriti i umarusi neznas çatichiese zgoditi. Dochle urime imas chupi blago neschonçano. Nistar nemisli ner spasenie tuoie za nistar ne pomgni ner za bosastuena. Çtuiuichi sada suetih bozgih dobudi sebi priategle i gnih dilla naslidui da chad pomanchas souogai suita primut tebe u uichomgna pribiualischa. Vzdarzise chacho putnich i gost suarhu zemgle, choga netice dugouanie sega suitgne. Vzarzi sarçee slobodno gori gbogu uzuiseo ier nimas oude grada tarpcha. Onamo molitue i uzdahe suagdanie sa suzami od praglai da dusa tuoia po smarti bude dostoina blagouito priti gori gbogu.

Od suda i od much grisnichou gl. XXIII

V suachu stuar gledai chonac i dachies prid praudenim sucem stat: pochol gnemu gnemu nistar ni otaino. Chise nemore utoliti darmi // ni spricati spricanem da chichie po prauoi praudi suditi. O neuoglni i pomamni grisnice çachies od gouoriti bogu chi suacha zla tuoia zna pochlese uelechrat bogis prid licem çlouicha rasariena? Zaçe nepriprauis chad nemu suagdanu chadase nitchor nemochi bude druzim zasloniti ali oraniti da suachi bude sam sebi za douogleno brime. Sada tuoi trud iest prudan, plac priat uzdah uslisan, bolizan plachna i eistgliua. Uuelicho i spaseno ocisenienie ima çlouich ustarpgliu chi prigimgluchi priroch uechiese boi od griha tuiega ner od suoga prirocha chise dobrouogno moli za suoie protiuniche i od sarçea prascha camu tcho sagrisi chi necharsma priati proschienie od druzih chi laglie miluie negose sardi chi uelechrat çini sillu sam sebi i usiluiese podlositi duhu dobru tillo suoie. Bogleie sad ocistitise od grihou, i ostauiti nepraude, negoih hraniti da budu ocisçeni pacha u pargatoriu. Zaisto sami sobom hinimo po prezrednoj glubau chu nosimo puti masci. Chachie ino ogagn oui zgati ner grihe tuoie? Cholicho uechie sada sam sebe schiedis i puti zgaiaç tolichochies posli teze plachiat i uechie darf podnesti na ogagn. U çem clouich uechie bude sagrisio, u onomchie biti tese pedipsan, ondite biti lini pobadani osti oggnenimi, a xarçei bitite muceni uelici gladom i

zaiom. Ondi oni chisu u necistochi putenoi stali i naslaieia // sezasuitgna naslidouali hote biti zaluanj vrilim paclom i smardecchim sumporom, a zaidgliui chachono mameni pssi hochie uiati. Niedan grih nechie biti, chi nechie suoiu posobgnu muchu patiti. Ondi oholi bitichie napugneni suachoga smuchienia. A schupi uelicim ubostuom bitite pritisnuti. Ondichie biti te a iedna ura u mucu nerbi oudi sto litj unai uechsoi pochori. Ondi ni niednoga pocinutia osuienim ni utisenia: dai oudi chad godi pocinemo od truda i uziamo utihu priategl. Budi sada peçalan i bolizniu za grihe suoie da na sudgnji dan budes slobodan zblaxenimi. Ierchie tada prauedn' s'at' sucl'chim stanouistuom protiu onim chighsu neuoglni i tlacili. Tada chie slobodno poiti da bude suien chise sada humigleno pod chlada sudom glutschim. Tadachie uelicho ufanie imiti u bogi i ponisenie a odasudachie trepiti ocholi. Tadachiese poznati daie bio razuman nasai suit chie nehaiaio biti darzan smaman i pogarien za glubau isucharstouu. Tadachie biti ugodna suacha neuogla dobrouogno tarpina, a suacha neprauda zatisnutichie usta suoia.

Tadachiese ueseliti suachi duseuan, a plachatichie suachi ne duseuan. Tadachiese uechie radouati suacha put pochorna i truiena, ner dabi uazda hragmena u suachih raschosah. Tadachiese suitliti ruho poniseno a potamnitichie suita plemenita. Tadachie biti uechie huaglena // chuchia ubogoga ner zlata polaca bogatoga. Tadachie uechie pruditi stanouito ustarpinie nego semoguchstuo segai suita. Tadachie uise biti uznisen priprost posluh ner niedan suitoumi razum. Tadachie uechie slaçiti çista i dobra suist, ner suih naucenih chgniga. Tadchie uridnie biti pogargenie blaga ner niedno imanie zemaglscho. Tadachies uechie utisen biti za humiglenu molituu, ner za raschosnu pichiu. Tadachies uechiese radouati çichia obsluzenia i muçania, ner çichia duga gouorenia. Tadachieti uechie uaglata sueta dilla, ner beside mnoge i lipa. Tadachie ugodnigi biti tischan xiuot i uelicha pochora, ner niedno naslaieniu zemaglscho. Ucise sada umalo tarpiti dase tada mochi budes od ueliche teschochie uchloniti. Oudi nai pri ischusi, cabi poslia tamo mogal patiti. Da acho sada malo brimena memores podnesti, chachochies tada mochi uichougne muche tarpiti. Achosi sada neustarpgliu u malo bolizni alli truda, çachies uçiniti u gorchom pachlu? Euo zaisto memores douoie ueselie imiti, naslageuatisse oudi nasuit a pacha chragleuati sa isucharstom na nebi. Dabi do danas uazda ziuo u çasti i u naslaieniu cabiti sue toi prudilo dabiti sada tribi umriti? Suachasu poni taschina, razmi boga glubiti i gnemu samomu sluxiti. Ier chino sasuum sarcem boga glubi neboise ni smarti ni // muche ni suda ni pachla. Ier suarsena glubau slobodno pristuplenie gbogu çini. Da choga ios slaci grihouati, ni çudno dase strasi smatrati i suda. Dalli dobroie achote ioschie glubau odazla nestaugla da strah strah pachleni date ustau. Tcholi strah bozgi zasobom mechie nechie mochi u dobru dillu dugo tarpiti da priachiese upasti u zamchu diauaoschu.

Od hotechia isprauglenia suega xiuota nasega.

Budi bdechi i nastoigliu u sluzbi bosioi i misli cesto chrat naci prisao i naci suit ostauio. Nisili zatoi da budes bogu ziuiti i dase ucinis clouich duseuan? Ponise uruchie potezi na boglsanie ierechies ured priati plachiu truda tuoga nichie tada uechie biti u chotaru tuomu strah ali bolizan. Malose sada potrudi terchies pacha naiti uelich poçoi i uichomgne ueselie. Acho ti pristogis uiran i uuruch u dobrih dilih prez sumgne gospodin bog hochiet biti uiran i obilan u plachi. Imas uzgarsati dobro ufanie dachies doiti na dobitie, dalli ni triba neboiatise dase nedas linosti alli oholosti. Ier chad nichli li brixan meu strahom i ufaniem stase terese nigda pun bolizni u çarqui prid oltarom prostri namolitui ouo ia misliti gouorechi. O dabimi znati hochiuli ios napridouati i tudie iznutra // slisa bosastuenu od gouor Dabi to znao çabi ucinio? Vcini sada çabi hotio tada uçiniti, terchies dobro biti ufan. I tudie utisen i pochripplen Postauise u uogli bozioi i nebud uechie u tachoui brizi smeten. I nehti peçano izischouati dabi znao çamuchie biti, da uechie poça izischouati ça iest uogla bozia dobrouoglna i suarsena na suacha dobra dilla, i postenie i zuarsenie. Vfai u bogu i cini dobrotu gouori proroch i pribiuai nazemgli i branenchies biti u gne raschosah. Iedna stvar iest cha mnozih oteze od napridouania i uruchia boglsania boiazan truda ali teschochia aruagne. Stanouito oni lise inih Napriduiu uchriposti, chise usiluiu tacho dobiti suacha chasu teza i protiunia. Ier totu çlouich uechie pruda çini i dostoina uechie obilie milosti gdino uechie sam sebe dobude i uchroti u duhu Da nimaiu sui iednechu moch da dobudu i umru suitu. Nistar magne nastoigliu aruaç hrabriechie biti u napridouanie prem da uechie protifschin ima ner drugi dobrouaç, dali magnechie uruch biti uchriposti. Dui poni stuaie naulastito na uelicho pobolsanie prude a to chripchose od neti od onoga naç ne put hudobno pri teze i uruchie nastoiati na dobro hotinie uechie potribno. Ioschie pecali dase uchlonis onoga canotie uelechrat udruzih ne ugodno billo. // Suagdç primi napridach tuoi i acho dobar nauch uidis alli slisas potachni sartce tuoie daga nasliduies. Da acho

47 a nepodobno uidis uuaise da toi iti ne uinis, aho lisi chada ucinio, tudie nastoi isprauitise. Chachono ocho tuoie inih zamira, tacho i ti od inih iesi zamiran. Cholicho ueselo i slatcho iest uiditi bratiu uruchiu i bogoglubnu dobrostiuu dobro unu. Chacho zlouoglnu itescho iest uiditi onih chi prez redno hode, chi nedilaiu dillo ma cho su zuani. Cholicho schodno iest nechaiati od luchu zuania suoga i prignati uoglu na ono at ni dopuschieno. Spominaise odluenia choiesi priao i u misao tuoiu postaiu prilichu propetoga. Dobrose imas sramouati pogledausi xiuot isucharstou, ier ioschie nisise usilouao chgnemuse prilicouati, budi dasi uelechrat bio u putu bosiem. Redounich chise nastoigliu i duseuno trudi u razmisglanie prisuetoga xiuota i multe gospodigne, ondi hochie sebi naiti suacha prudna i potribna, nimuie tribi da lise isusa a bogle ischie. Ondabi isus propeti usartcu nasemu ulisao cholicho ured i zdouoglnu bismo billi naueni. Redouan i bogogluban suacha dobro podnosi i prima agodimuie zapouino. Da redounich nepomgliu i ostinuo ima utischu suarhu utische, i sa suache strane pati neuogliu, ie nima utisenia i znutargnega i izuagne ischati bragnenomuie. Redounich chi // uancha zachona xiue uisi na padeniu. Chi prostranigi red i laggli ischie uazdachie utischnochi biti, ier muchie uazda marzatise i ouo i ono. Chacho čine ini mzozi redounici chisu stisnuti uele pod zachonom zatuorenia. Uritcho izaidu, pose ziuu, ubogo gidu, priprostose odii, uele rabotaiu, malo gouore, dugo bde, ranose ustaiu, molitue produzuiu, astochrat tu, i suachi suoi zachon bu.³⁸ Pogledai chartuzine istersine i razlichia reda chaluierou i chaluieric chacho suachu noch duisuse da huale boga. Izato grub iest dase ti linis u tachouu suetu dillu gd i toliche mnostuo redounichou počne slauiti. O dabi nistar ino nebiilo potribno initi, ner gospodina boga nasega suim sarcem i ustmi hualiti. O dabiti nigdar nebillo potribno gisti ni piti, ni spati, ner dabi uazda mogao boga hualiti i samo nastoiati duhounoi raboti. Tadabi uelle uechie blasen bio neresi sada, puti cholicho potribno iest slusechi. A dabi nebille one potribe da samo duhouna dusse pochripklenia, chih oime uritcho ochusamo. Chada louich nato doide da od niednoga stuorenia nieschie suoie utisenie Tadamu gospodin bog poene slaciti suarseno, tadachie ioschie dobrouoglnu biti agodmuse zgodi. Tada

48 ni za uelle nechiese ueseliti ni za malo xalostiti, da postauitchiese ubogu cilouito // ismino chie gnemu sue u suem, chomu za isto nistar negine ni mre da suacha gnemu xiuu i suacha prez charsmania gnemu sluxe. Spome-nise uazda od chonca, i dase nepourachia urime chose izgubi. Prez pecali i nastoiania nigdar nechies stechi chripost. Aho pones stinuti poetichies zlo imiti. Da achose postauis u uruchinu naitichies uelich mir iochiutitichies laggli trud ichia milosti boxie i chriposti glubue. Clouich uruch i pomgliu nasueie pripravuan. Vechi trud iest protiuti grihom i prohotiniu nerese potiti u raboti telesnoi. Chise neuchlagna malim grihom polacho spuzuie na uechse. Vuazda chiese ueer radouati aho an potratiss prudno. Bdi sam suarhu sebe i agodi bude od inoga li nezapusti sam sebe. Tolicho chies boglsati cholicho uechuu silu uinis sam sebi.

Suarsenie paruoga libra.

BILJEŠKE

1. U latinskom originalu: sapide; 2. dodano drugom rukom: razuidi; 3. križano i drugom rukom dopisana iznad riječ: scitani; 4. Dodano drugom rukom nad križanom i zato nečitkom riječi; 5. tu je križana jedna riječ te je stoga nečitka; 6. dopisano nad križanom i nečitkom riječi; 7. dodano ispred križane nečitke riječi; 8. dodano drugom rukom kasnije; 9. križano pa dodano: a sada; 10. križano pa napisano iznad toga: opchiene; 11. križana riječ pa dodano: pribiua. Vidi Marulićev Oficij blažene dive Marije. Djela JAZU, knj. XXXI, str. 90, redak 28; 12. križana riječ pachosti, a dodana: paca; 13. dodano drugom rukom; 14. križano i dodano drugom rukom: suersen; 15. križano i dodano drugom rukom: chupise; 16. križane riječi, a dodane drugom rukom nečitke su; 17. Tu je ispušten latinski tekst koji glasi: et inclinatur ad eos magis qui secum sentiunt. Sed si Deus est inter nos; 18. dodano drugom rukom; 19. dodano drugom rukom: iati; 20. pogrešno, treba: bđiti, jer je u lat. originalu: vigilare; 21. križano, a dodano: stati; 22. križano, a dodano: stoimo; 23. križano, a dodano: ufaiu; 24. popravljeno drugom rukom: acho ne; 25. dodano drugom rukom, a pogrešno napisana riječ: izuanča je križana; 26. križano, a dodano: istarase; 27. Riječi: zač, neg su dodane drugom rukom; 28. križano; 29. dodana riječ nad križanom nečitkom riječi; 30. križana riječ; 31. križano, pa dodano: poboglsati; 32. dodano drugom rukom; 33. nečitko; 34. Treba: bdechi, lat.: vigilantem; 35. križano, a dodano: stati; 36. dodano drugom rukom; 37. popravljeno drugom rukom: uishse; 38. Nerazumljivo! U lat. originalu stoji tu: custodiunt.